EKİM

Bütün Ülkelerin Proleterleri, Birleşin!

TÜRKİYE KOMÜNİST İŞÇİ PARTİSİ Merkez Yayın Organı

Sayı: 295, Şubat 2015

Geçiş sürecinde sermaye düzeni

Krizler coğrafyasının göbeğinde

Günümüz Türkiye'si kendisini çevreleyen kriz bölgelerinin tam göbeğinde kendisi de kriz içinde bir ülkedir. Kuzeyinde Ukrayna ve güneyinde Suriye-Irak eksenli kriz bölgeleri bulunmaktadır. Bu iki bölge gitgide kızışan emperyalist rekabet ve paylaşım mücadelelerinin bugün özellikle öne çıkan en önemli iki alanıdır.

İlkinde, Ukrayna krizinde, Türk burjuvazisinin dolaysız bir rolü yoktur. Ancak yarattığı sorunlar, hele de krizin daha da ağırlaşması durumunda, Türkiye'yi iktisadi-ticari cephede olduğu kadar uluslararası siyasal ilişkiler cephesinde de ciddi bazı sıkıntılarla yüzyüze bırakacak niteliktedir. Bu konuda şu sıra emperyalist batı blokunun baş hedefi haline gelmiş bulunan Rusya ile olan ilişkilerin bütün bir kapsamını ve önemin hatırlamak bile yeterlidir.

Rusya'yı kuşatmaya alan, ABD liderliğindeki emperyalist batı bloku ile onun saldırı ve savaş örgütü NATO'dur. Türkiye ise ABD emperyalizmine göbekten bağlıdır ve kritik konumda bir NATO üyesi ülkedir. Bu durum, Rusya'yla zaten önemli iktisadi-ticari ilişkileri bulunan, şu sıralar ise bu ülkenin mevcut sıkışmışlığını kendi sıkışmışlığı için yeni bir imkan olarak değerlendirmeye çalışan Türk sermaye devleti payına pek çapraşık bir konumun ifadesidir. Halen birçok cephede "limitleri aşmış" bulunan AKP iktidarının bir de bu cephedeki "limitler"i gereğinden fazla zorlamaya kalkmasının muhakkak ki önemli bazı sonuçları olacaktır. Bunların etkisinden sıyrılmak ise şimdilerde fazlasıyla hafiflemiş bulunan dünkü İran krizindeki kadar kolay olmayacaktır.

İkincisinde, Suriye-Irak krizlerinde ise, Türk sermaye devleti dolaysız bir aktördür. Hele de Suriye krizinde, her türlü ölçüyü ve sınırı aşmış birinci dereceden bir aktördür. AKP iktidarı kriz patlak verdiğinden beri, emperyalist dünya hesabına olduğu kadar kendi bölgesel gerici ve hayalci hesapları uğruna da, her türlü kirli ve karanlık yol ve yöntem de içinde olmak üzere, denebilir ki yapmadığını bırakmadı. Benzer kirli ve karanlık oyunlar mezhepçi bir kafayla Irak'a yönelik olarak da sahnelendi. Ama yılların ardından bugün sonuç tam bir fiyaskodur. Oynanan oyunların çoğu ters tepmiş, girilen macera Türk devletine yeni etki ve nüfuz alanları açmak bir yana, düne kadarki mevzilerinin de önemli ölçüde yitirilmesiyle sonuçlanmıştır.

Bu cephede olayların bugünkü tablosu ve seyri, Türkiye'ye daha şimdiden ağır faturalar çıkarmış bulunmaktadır. Bunların en önemlileri üç ana başlık altında özetlenebilir.

Birincisi, tüm Ortadoğu'yu kapsayan genel bir dış politika çöküntüsüdür. Bu çöküntünün iktisadi, ticari, sosyal, siyasal ve diplomatik alanlarda çok yönlü sonuçları gözler önündedir. Faturası hayli ağır bu büyük

tahribatın nasıl onarılabileceği konusunda ise halen tümüyle bir belirsizlik hakimdir.

İkincisi, Ortadoğu halklarının başına bir dehşet ve vahşet belası olarak sarılan dinci savaş makinesi IŞİD ile kirli karanlık ilişkilerin ağır siyasal ve moral sorumluluğudur. Emperyalist batı blokunun IŞİD'le mücadeleyi Ortadoğu'ya kapsamlı bir yeni müdahalenin baş bahanesi haline getirdiği bugünkü koşullarda bu, Türk devleti için ve özellikle de gerici dinci AKP iktidarı payına, bir başka çapraşık handikaptır. Bu kapsamda daha bir de IŞİD olgusunun Türkiye'nin iç toplumsal-siyasal yaşamına mevcut ve muhtemel etkileri sorunu var ki, bunun önemi dış politika sorunlarından hiç de daha az değildir.

Ortadoğu'daki saldırgan ve maceracı politikanın Türk sermaye devletine faturaya dönüşen üçüncü önemli sonucu ise, Kürt sorunu ve hareketindeki gelişmelerdir. Kürt sorunu, Suriye-Irak krizlerinin de yarattığı uygun ortamda, artık tamamen bölgesel bir karakter kazanmış bulunmaktadır. Bu aynı gelişmenin temel önemdeki öteki boyutu ise, yaşanan gelişmelere paralel olarak fırsatları en iyi biçimde değerlendiren, böylece gücünü ve etkisini sürekli pekiştiren, bu arada uluslararası ilişkiler alanında gitgide daha çok meşrulaşan Kürt hareketi gerçeğidir. Sorunun bölgesel bir nitelik kazanmasına paralel biçimde Kürt hareketi artık her bakımdan bölgesel bir güç konumundadır.

Dinci iktidar "çözüm süreci" aldatmacasıyla Kürt sorununu idare etmede ve Kürt hareketini oyalamada bugüne kadar büyük bir başarı gösterdi ve bu sayede kendi gücünü ve konumun pekiştirmede çok büyük avantajlar elde etti. Fakat ilkin artık bu dönemin sonuna gelinmiş bulunulmaktadır. Ve ikinci olarak, idare ettiği sorun bugün dünden daha ağır ve oyaladığı hareket dünden daha güçlü olarak dümenini AKP'nin tutuğu sermaye devletinin karşısında en yakıcı biçimiyle durmaktadır. Bu ise bizzat AKP iktidarının izlediği Suriye-Irak politikalarının da bir sonucu olarak böyle olmuştur.

Bütün bunların, kuzeydeki Ukrayna ve güneydeki Suriye-Irak krizlerinin, bunların ürünü gelişmelerin, Türkiye'nin iktisadi, sosyal, siyasal, diplomatik ve kültürel yaşamına dolaysız etkileri daha bugünden gözler önündedir ve bunun değişik türden sonuçları önümüzdeki dönemde daha belirgin biçimde görülecektir.

Bütünsel krizin pençesinde

Öte yandan Türkiye'nin, tüm bu dış etken ve etkilerden bağımsız olarak, gitgide şiddetlenen kendi iç kriz dinamikleri var ve bunların birleşik bir sonucu olarak, gelinen yerde ülke artık çok yönlü bütünsel bir krizin pençesindedir.

Düne kadar daha çok rejim krizi olarak kendini gösteren siyasal kriz önplanda idi. Geçirdiği tüm aşamalara rağmen rejim krizi belirli bir yeni denge içinde artık bir sonuca bağlanmış olmak şöyle dursun, denebilir ki şu an en ağır, muhtemel seyri ve sonuçları yönünden ise en belirsiz bir döneminden geçmektedir. Bir yandan çözümünü dayatan Kürt sorununun muazzam ağırlığı, öte yandan son derece etkisiz ve silik bir konumdaki düzen muhalefeti, siyasal krizi ağırlaştıran öteki etkenlerdir. Siyasal krizi hemen tüm alanlarda ağırlaşan sosyal kriz, çoğalan belirtileriyle kendini gösteren ekonomik kriz, dinci gericiliğin kendi ideoloji ve uygulamalarını kamusal ve özel yaşamın hemen her alanında tüm topluma dayatması ile belirginleşen ve alabildiğine siyasallaşmış bulunan kültürel kriz, genel bir çöküntü halini almış bulunan dış politika krizi vb. tamamlamaktadır. Özetle günümüz Türkiye'sini çok yönlü bütünsel bir kriz tablosu belirlemektedir.

Bugün önplanda olan hala da rejim krizidir. Emperyalizmin ve onunla kader birliği içindeki tekelci büyük burjuvazinin tam desteğinde uyguladığı bir dizi operasyonla kendinden önceki köhnemiş

rejimin oturmuş dengelerini görülmemiş bir kolaylıkla altüst eden dinci iktidar, halen bunun yerine belirgin bir toplumsal onaya dayanan ve istikrar kazanmış bulunan yeni bir şey koyabilmiş değildir. Kolayından koyacak gibi de görünmemektedir. Bu, sonu gelmeyen pervasızlıklara, "yeni Türkiye" söylemi eşliğinde adeta yeni bir rejimin kurulmuş bulunduğunu gürültülü bir biçimde duyurmaya yönelik çok sayıda gerçek ya da sembolik adıma rağmen böyledir. Gerçekte Türkiye bu konuda halihazırda belirsizliklerle örülü bir geçiş süreci içindedir. Durum birçok ihtimale bir arada açıktır.

Durumu karmaşık hale getiren, dolayısıyla belirsizlikleri çoğaltan bir dizi gelişmeden sözedilebilir. Bunlardan ilki, eski rejime yeni bir biçim vermek isteyen güçler koalisyonundaki büyük çatlamadır.

Bu çerçevede ilk göze çarpan ve bugün için öne çıkan, dinci koalisyonun kendi iç yarılması ve çatışmasıdır. Bu çatışma dinci gericiliğin bir iktidar gücü olarak dolu dizgin gidişinde önemli bir dönüm noktası oluşturmaktadır. Görüntü ne olursa olsun çatışmanın kendisi gerçekte çatışan güçleri, toplamında ise dinsel gericiliği siyasal ve moral açıdan belirgin bir biçimde zayıflatmıştır. Çatışmanın kuralsızlığı, dahası her türlü yol ve yöntemin karşılıklı olarak ölçüsüzce kullanılması, çok sayıda suç ve pisliğin ortalığa dökülmesiyle sonuçlanmış bulunmaktadır. Bütün bunlar, askeri vesayet rejimini yıkmak adı altında yapılan bir dizi kirli operasyonun iç yüzünü açığa çıkarmakla, dolayısıyla meşruiyetini yıkmakla kalmadı, bizzat çatışma halindeki tarafların imajında da onarılması olanaksız tahribatlar yarattı. AKP iktidarı silinmez bir biçimde hırsızlık ve yolsuzlukla, fetullahçı cemaat ise her türlü yol ve yöntemi mübah sayan "kumpasçı"lıkla, üstelik bunu emperyalist merkezlerin maşası olarak yapmakla damgalandı. Bunlar halen tarafların alınlarında silinmez damgalar olarak durmaktadır ve hep de öyle kalacaklardır.

Öte yandan, "bir proje partisi" olarak bizzat emperyalizmin ve siyonizmin ortak planlarıyla siyasal sahnede sivrildiği bugün daha açık biçimde tartışılan AKP, artık bu iki önemli gücün dünkü desteğinden de yoksundur. Gerçekte onlar tarafından kerhen de olsa halen de desteklenmektedir. Fakat bu yalnızca amaca ve ihtiyaca uygun alternatifin düzen içinde henüz yaratılamamış olmasından ve kuşkusuz bunun bilincinde olan AKP iktidarının da onların temel çıkarlarına gereğince hizmet etmeye hala da devam etmesinden dolayı böyledir. Dolayısıyla burada geçici ve iğreti bir denge sözkonusudur. Oluşan yeni durum yeni tercihler ve planları zorlamakta, dolayısıyla ne olduğunu ancak zamanla görebileceğimiz yeni kirli ve karanlık oyunlara zemin düzlemektedir.

Emperyalist dünya ile ilişkilerde homojen bir tutumla hareket eden ve uzun yıllar boyunca dinci AKP iktidarını blok olarak destekleyen işbirlikçi büyük burjuvazinin tutumunda da artık göze çarpan farklılaşmalar sözkonusudur. AKP iktidarından en iyi biçimde nemalanan, devasa rantlardan büyük paylar kapan ve dahası geniş çaplı bir servet transferi umuduyla hareket eden ve daha çok da yeni türedilerden oluşan bir kesim hala da AKP'yi dünkü kararlılıkla desteklemektedir. Fakat özellikle TÜSİAD'da simgelen, emperyalist dünya ile ilişkileri daha köklü olan geleneksel kesimlerin bugünkü tutumunda, özünde emperyalist ve siyonist güçlerin tutumundaki değişime paralel düşen bir farklılaşma vardır. Kuşkusuz onlar için sorun hiç de AKP'nin genel planda emperyalizme ve büyük sermaye çıkarlarına hizmette kusur etmesi değildir. Sorun, AKP'nin bu kusursuz hizmeti kendi özel hesap ve planlarına bağlamasından çıkmaktadır. Burada da sorun bir kez daha "limitlerin aşılması"dır ve bu arada "yandaş sermaye" lehine ölçüsü iyice kaçmış bulunan politikalardır. İşbirlikçi büyük burjuvazinin bu kesimi AKP'nin kurulu düzenin dengelerini gereğinden fazla zorladığını düşünmekte, keyfi ve kuralsız yönetim anlayışıyla sermaye

düzeninin uzun vadeli çıkarlarına zarar verdiği kaygısı taşımaktadır.

Bütün bunlar hiç de önemsiz olmayan sorun alanları olmakla birlikte, sömürü ve soygun politikalarını AKP'nin bıraktığı yerden aynen sürdürebilecek güç ve istikrarda bir düzen içi alternatifi bir türlü yaratamamak, emperyalizm gibi işbirlikçi büyük burjuvazinin önemlice bir kesiminin de bugünkü açmazıdır ve sürdürülmekte olan kerhen desteğin, dolayısıyla bugünkü kararsız dengenin de nedenidir.

Bu söylenenlerden de anlaşılacağı gibi, sermaye düzeninin bugünkü önemli açmazlarından biri de düzen muhalefetinin mevcut tablosudur. CHP şahsında tüm açıklığı ile görülebileceği gibi, düzen muhalefetinin bugünkü tablosu da bir kriz tablosudur. Bu olgu bir yandan siyasal krizin bir boyutunu oluşturmakta, öte yandan kendi yönünden onu ayrıca da ağırlaştırmaktadır. Bir yanda miadını doldurmuş, alabildiğine yıpranmış ve iyiden iyiye kontrolden çıkmış bir iktidar, öte yandan onun karşısına hiçbir inandırıcı söylem ve programla çıkamayan, bu nedenle seçmen kitlelerinde güven ve heyecan yaratamayan, bundan dolayı da kendi de kriz içinde debelenen bir düzen muhalefeti... Sermaye düzeninin halihazırdaki siyasal tablosu budur.

Bu tablonun kendisi durumu iki yönden ayrıca ağırlaştırmaktadır. Bunlardan ilki, alternatifinin olmadığı inancı ve düzen egemenlerinin tam da bu nedenle kendisini kerhen de olsa desteklemeye devam edeceği inancıyla hareket eden AKP'nin, gücünü ve konumunu bu uygun ortamda mümkün mertebe pekiştirmek hesabıyla bir dizi alanda sınırları iyice zorlamasıdır. İkincisi ise, tam da bu pervasızlığın beslediği büyük toplumsal gerilim ve tepkidir. Siyasal krizin kültürel kriz boyutları kazanması da bunun bir parçasıdır. Bugünün Türkiye'sinde dinci gericilik-laiklik gerilimi cumhuriyet tarihinde görülmemiş düzeydedir. Bu, temelde bir kültürel değerler ve yaşam tarzı çatışmasıdır ve toplumu dikey biçimde kesmesi toplam tabloya daha karmaşık bir hal kazandırmaktadır.

Düzenin bu çok yönlü, çok boyutlu siyasal-kültürel krizini, sosyal ve ekonomik kriz tamamlamaktadır. İlki yeterince açıktır ve konunun uzmanları tarafından en ikna edici verilerle döne döne ortaya konulmaktadır. Bugünün Türkiye'si gelir uçurumunun günden güne derinleştiği, yoksulluk ve sefaletin arttığı, işsizliğin sürekli biçimde yükseldiği, enflasyonun yeniden yükselişe geçtiği bir ülkedir. AKP döneminde dolar milyarderlerini çoğaldığı bu aynı Türkiye'de 30 milyon civarında insan yoksulluk sınırının altında yaşamaktadır, ki bu her üç kişiden biri demektir. İktidarın dümen suyundaki Türk-İş tarafından ortaya konulan verilere göre bile asgari ücret açlık sınırının altındadır ve bu ülkede işçilerin çok önemli bir bölümünün asgari ücret sınırlarında ve üstelik her türlü güvenceden yoksun olarak çalıştırıldıkları bilinmektedir. İşsizlik, 3 milyonu resmi ve 2,5 milyonu gizli olmak üzere, toplam 5,5 milyondur ve bu oransal olarak çalışabilir nüfusun % 17'si demektir. Doğal olarak bu oran gençler arasında belirgin biçimde çok daha yüksektir. Başta eğitim ve sağlık olmak üzere temel önemde hizmetlere ayrılan pay sürekli düşerken, başta polis ve istihbarat olmak üzere militarist kurumlara ve Diyanet'e ayrılan payların sürekli biçimde ve katlanarak artırılması, bu aynı sosyal krizin bütçe politikalarıyla da itirafından başka bir şey değildir.

Dahası birçok belirti kapıda ağır bir ekonomik kriz olduğunu şimdiden duyurmaktadır ve böyle bir gelişmenin ardından sosyal krizin alacağı yeni boyutları kestirmek güç değildir.

Oniki yıllık iktidarı boyunca AKP'nin yarattığı ekonomik düzenin en belirgin özelliği, dış borca ve kamusal zenginliklerin yağmasına dayanan ranta dayalı ekonomi olmasıdır. İlki, dış borçlar, oniki yılda tam üç kat artarak 130 milyar dolardan 400 milyar doların üzerine çıkmış bulunmaktadır. Kendini sürekli katlayan bu dış borç çarkıyla bugüne kadarki bütçe ve dış ticaret açıkları denkleştirilmiştir. Devasa özelleştirmeler

ve daha çok inşaat sektörüne dayanan ikincisiyle ise türedi bir yandaş sermaye yaratılmış, bu yapılırken de başta kentler olmak üzere doğal zenginlikler yağmalanmış, hırsızlık, yolsuzluk, rüşvet devlet katında adeta kurumsallaştırılmış, böylece bugünkü toplumsal, siyasal ve manevi çürüme ve kokuşmanın zemini düzlenmiştir.

Fakat bütün bunların bir sınırı vardı ve bugün artık o sınıra gelinmiş bulunulmaktadır. İktisadi açıdan olduğu kadar toplumsal-siyasal açıdan da.

Kararsız dengenin sonuna doğru

Önümüzdeki dönem, Türkiye'deki tüm dengeleri şu veya bu yönde değiştirecek önemli gelişmeler gebedir. Bu, son yıllarda peş peşe seçimler kazanan, ardı arkası kesilmez adımlarla devletin hemen tüm kurumlarını ele geçiren, gücünü ve mevzilerini tahkim etmek üzere sürekli yeni düzenlemeler yapan, bu arada hala da önemli bir seçmen desteğini koruyan, şimdiden yeni seçimlerin de favorisi olarak gösterilen, bütün bunlarla gücünün doruğunda görünen dinci AKP iktidarı gerçeğine rağmen böyledir. Zira görünürdeki güçlü konumuna rağmen dinci iktidar gerçekte son oniki yıllık döneminin en zayıf evresinde geçmektedir. Boğazına kadar yolsuzluğa, hırsızlığa, eş-dost kayırmacılığına batmış, bu açıdan toplum nezdinde ahlaki ve moral açıdan iflas etmiştir. Bu çok yönlü yozlaşmayı öte yandan modern Türkiye'nin tarihinde görülmemiş düzeyde bir keyfi yönetim anlayışı tamamlamaktadır. Dinci iktidar işlediği sayısız suçların sonuçlarından korunmak, konumunu ve gücünü olanaklı olduğunca pekiştirmek ve kuşkusuz toplumsal mücadelenin önünü kesmek amacı çerçevesinde her türlü keyfi, hileli, kirli ve kanlı yönteme başvurmaktadır. Bu doğrultuda mevcut anayasayı ve yasaları bile ölçüsüzce çiğnemekte, bu arada gündelik ihtiyaca göre seri "torba yasa"lar çıkarmaktadır. Bütün bunların sonucudur ki, ortada ne bir anayasal düzen ne de biçimsel yönden bile bir "hukuk düzeni" kalmıştır. Mevcut iktidar artık yalnızca hırsızlık ve yolsuzluklarıyla değil, dozu günden güne artan faşist baskı, terör ve cinayetleriyle de anılmaktadır. Düne kadarki seçmen desteğinde önemli bir rol oynayan demokratikleşme iddiaları çoktandır her türden anlamını ve inandırıcılığın yitirmiştir. Karşı karşıya bulunduğumuz, kelimenin tam anlamında keyfiliği ve kuralsızlığı çizgi haline getirmiş bir faşist polis devletidir.

Bu denli çürümüş, bu denli kokuşmuş, bu denli kontrolden çıkmış bir iktidarın varlığını hele de güçlenerek sürdürmesi düşünülemez. Dinci gerici AKP iktidarı bunun için artık ne gerekli politik ve moral güce, ne de bunu olanaklı kılabilecek bir toplumsal desteğe (ki seçmen desteğinden daha farklı bir şeydir bu), dolayısıyla toplumsal-siyasal meşruiyete sahiptir. Seçmenin önemli bir bölümünün desteğini halen de koruyor olması bu konuda yanıltıcı olmamalıdır. Zira daha da önemli, nitelikli ve dinamik olan öteki bir kesiminin de tepki, öfke ve nefretinin baş hedefidir. Haziran Direnişi sırasında resmi rakamlara göre on milyon civarında insanın dinci iktidarı günler boyunca sokaklarda protesto etmesi sıradan bir olay değildir.

Gelişmelerin yönünü bugünden kestirmek yine de kolay değildir. Bunu belirleyecek başlıca etkenler arasında, birikmiş toplumsal-siyasal-kültürel gerilimlerin yeni toplumsal patlamalar olarak kendini göstermesi, çöküntüye varacak bir ekonomik krizin toplumsal patlamalara da yeni güç katacak çok yönlü sonuçları ve nihayet Kürt sorunundaki muhtemel gelişmeler sayılabilir. Bunlara, sayılan bu etkenlerin hemen tümünü de kendi hesap ve tercihleri için şu veya bu ölçüde kullanma olanağına sahip emperyalist merkezlerin ve onlarla kader birliği içindeki işbirlikçi sermaye çevrelerinin alacağı muhtemel tutumları da eklemek gerekir.

Bütün bunların yanısıra sınıf ve kitle hareketi ile sol hareket ve Kürt hareketi üzerinde ayrıca duracağız.

EKİM

Reformizm ve devrim -1

H. Fırat

(7-8 Aralık 2013 Tarihinde verilmiş bir konferansın elden geçirilip kısaltılmış kayıtlarıdır...)

Her biçimiyle reformizm, devrimci siyasal mücadele açısından her zaman önemli bir sorun olagelmiş, bir düşünsel ve siyasal akım olarak devrimin aşılması gereken temel engellerinden birini oluşturmuştur. Reformizmin devrimci siyasal mücadele bakımından bu özel önemi nereden gelmektedir?

Öncelikle genel hususlardan başlayalım. Kurulu düzen zemininde hareket eden reformizm, bu konum ve kimliği ile doğası gereği devrimin tam karşıtıdır. Genel planda devrimcilik ile reformculuk, temelden farklı iki konum ve kimlik, birbirine taban tabana zıt iki ayrı dünya görüşüdür. Bunun temelinde ise doğal olarak bir sınıfsal konum farklığı vardır. Dolayısıyla reformizm bir rastlantı ya da yanılgı değil, fakat tamı tamına sınıfsal bir olgunun düşünsel ve politik bir yansımasıdır. Reformist akımlar her zaman son tahlilde kendilerine denk düşen belirli sınıfsal konumların ürünü olmuşlar, politika sahnesinde bu konumlara uygun düşen çıkarların, bunun ifadesi düşünce ve politikaların temsilcisi ve taşıyıcısı olarak hareket etmişlerdir.

Modern burjuva toplumunun iki temel sınıfını oluşturan burjuvazi ile işçi sınıfı arasında kalan toplumsal tabakalar, farklı türden reformist akımların yeşerdiği heterojen bir toplumsal zemin oluştururlar. Bu çerçevede işçi sınıfının burjuvalaşmış kesimi olarak işçi aristokrasisi ve bürokrasisinden, farklı kesim ya da katmanlarıyla küçük ve orta burjuvaziden sözedilebilir. Bu toplumsal katmanlar politik mücadele sahnesine kendi sınıfsal konum ve çıkarları üzerinden bir ölçüde olsun bağımsız olarak çıkmak eğilimi ve davranışı gösterdikleri belirli durumlarda, bu kendini ideoloji ve politikada her biçimiyle reformizm olarak gösterir. Kuşkusuz bu aynı toplumsal katmanlar, özellikle de küçük ve orta burjuvazinin belirli kesimleri, salt reformizm değil, uygun tarihi-kültürel koşullarda, hele de egemen burjuvazinin gerici hesaplarına alet oldukları ölçüde, gericilik, faşizm, ırkçılık, dincilik vb. eğilimlere de toplumsal dayanak oluşturabilirler. Ama biz burada onların herşeye rağmen kendi gerçek çıkarlarına dayalı eğilimleriyle ilgiliyiz, ki bu daha çok kendini reformizm olarak gösterir. Tüm bu toplumsal kesimler özel mülkiyet zemininde bulunurlar ve bu nesnel konum onları düzenle cepheden karşı karşıya gelmekten yapısal olarak alıkoyar. Muhalefetlerinin sınırını, kendi istek ve çıkarlarını kurulu düzenle bağdaştırmak oluşturur. Düzenle uzlaşma konumu, daha doğrusu zorunluluğu, buradan gelir. Nitekim her biçimiyle reformizm temelde kurulu düzenle uzlaşma ve olanaklı olduğu ölçüde kendi solundaki güçleri de kurulu düzenle uzlaştırma konum ve çabasının bir ifadesidir.

Reformizmin bu konum ve niteliği, onunla etkili bir mücadelenin önemini kendiliğinden ortaya koyar. Reformizm bir uzlaşma ve uzlaştırma ideolojisi ve politikası olduğuna göre, kurulu düzeni temellerinden alaşağı etmek ideoloji ve programının ifadesi olarak devrim, ancak bu engeli bertaraf ederek amaç ve hedeflerine ilerleyebilir.

Devrimcilik ile reformizmin ilişkisi, genel ilkesel konum farklılığının ötesinde, her günkü mücadele açısından ayrıca son derece pratik bir mahiyet ve önem taşır. Genel siyasal mücadele içinde devrimcilik ile reformizm, devrimci kimlik ile reformist kimlik, devrimci akımlar

ile reformist akımlar, kaçınılmaz ve sürekli bir biçimde yan yana düşer, çoğu durumda da karşı karşıya gelirler. Zira reformizm de kendi sınırları içerisinde kurulu düzene bir muhalefet akımdır. Düzeninin aşırılıklarını törpüleme, onu belli sınırlar içinde katlanılabilir hale getirme arayışı ve çabasıdır. Bu işleviyle de günümüz toplumunda genellikle işçi sınıfı ve emekçiler üzerinden güç olmaya çalışır. Bir burjuva ya da küçük-burjuva sınıf eğilimi olarak muhalefeti için gerekli gücü ve desteği buradan, işçi sınıfı ve emekçi katmanlar içinde oluşturmaya ve siyasi yaşamda buradan tutunmaya çalışır.

Reformizmin işçi sınıfı ve emekçilere bu yönelimi aynı zamanda onun kurulu düzen hesabına aldatıcı ve saptırıcı misyonundan da gelir. İşçi sınıfı ve emekçilerin mücadelesini düzen sınırlarına hapsetmek, kitleleri düzenin temellerine yönelecek her türden mücadeleden alıkoymak, her zaman reformizmin temel bir tarihsel-siyasal misyonu olmuştur. Bu yanıyla o, kurulu düzenin hizmetindedir ve bu yönüyle o, düzenin egemenleri tarafından, hele de belirli tarihi koşullarda, özenle korunur, kollanır, teşvik edilir. Bu da reformizmin, ona karşı sistemli ve başarılı bir mücadelenin, devrimci sürecin kaderi bakımından taşıdığı çok özel önemi ayrıca ortaya koyar. Tüm tarihsel deneyimin bütün açıklığı ile gösterdiği gibi, devrimci sürecin başarıyla geliştirilmesi ve bunun zirvesi olarak devrimin zaferi, her türden reformist-oportünist akım alt edilmeksizin, onların işçi sınıfı ve emekçileri üzerindeki etki ve denetimi kırılmaksızın olanaksızdır.

Bu genel hususların ötesinde reformizm sorunu, günümüz devrimci siyasal mücadelesi açısından ayrıca güncel bir öneme de sahiptir. Sorunun bu yanına iki ayrı yönden işaret edilebilir. Bunlardan ilki girmekte olduğumuz yeni tarihsel döneme ilişkindir ve sorunun önemi bu yanıyla evrensel düzeyde, yani dünya ölçüsündedir. İkincisi ise, ilkinin de bir uzantısı olarak, Türkiye sol hareketinin köklü reformist geleneği ve solun bugünkü tablosu içinde reformizmin ezici ağırlığıdır.

İlkinden başlarsak; bilindiği gibi partimizin insanlık tarihinin geride kalan yakın dönemine ve halen girmekte olduğu yeni döneme bir bakışı var. Geçen yüzyılın '80'li yıllarından itibaren ve dünya ölçüsünde, devrim dalgasının dibe vurduğu ve burjuva gericiliğinin şaha kalktığı bir özel tarihi evreye girdi insanlık. '89 çöküşü buna yeni bir güç, görülmemiş yeni boyutlar kazandırdı. Toplumsal durgunluk ve siyasal gericilikle belirlenen ve yaklaşık otuz yıla yayılan bu karanlık dönemde baskı, sömürü ve soygun politikaları sınırsızca uygulandı. İşçi sınıfı ve emekçilerin yüzyılı aşkın mücadelelerle biriktirdiklerinin çok büyük bir bölümü yok edildi ya da gaspedildi. Fakat kapitalizmin onulmaz içsel çelişkilerinin sonucu olarak sistem böylece son derece ağır sorunlar biriktirdi ve bunlara eşlik eden büyük sosyal gerilimleri hazırladı. Ve şimdi artık, bunun ilk sonuçlarının kendini ortaya koyduğu bir yeni tarihi evrenin eşiğinde, belirli bir anlamda da içindeyiz.

Eğer yeni bir tarihi evrenin eşiğindeysek ve bunun bir uzantısı olarak yeni bir devrimler dönemi gelecekse, bu durumda reformizme karşı ideolojik, politik ve pratik bakımdan çok yönlü bir hazırlık içerisinde olmak hayati önemde bir gereklilik olarak çıkar karşımıza. Zira devrimler tarihi üzerinden, güçlü ve etkin olması durumunda, reformizmin devrimin olanaklarını nasıl kolayca boşa çıkardığını biliyoruz. Birinci emperyalist savaş sonrası Almanya, bu gerçeğin de klasik ve de trajik bir örneği oldu. Savaşın yıkıma uğrattığı Alman burjuva toplumu, tam da sosyal-demokraside temsil edilen reformizm sayesinde, toplumsal devrim fırtınasından kendini koruyup yeniden toparlayabildi. Tersinden ise Rusya örneği var. Eğer Rusya'da alabildiğine güçlü küçük-burjuva reformizmi karşısında güçlü bir devrimci sınıf partisi olmasaydı, Sosyalist Ekim Devrimi olanağı da boşa çıkmış olurdu. Kıran kırana bir mücadeleyle zar zor üstesinden gelinebilmiştir reformizmin ve Ekim Devrimi ancak böylece zafere ulaşabilmiştir. Oysa Almanya'da, işçi sınıfı devrimci bir inisiyatifle defalarca ayağa kalktığı halde, güçlü ve örgütlü reformizm bunu her seferinde boşa çıkarmayı başardığı, tersinden ise devrimci sınıf önderliği

bu engeli aşabilecek güç ve yeteneği ortaya koyamadığı için, büyük tarihsel önemi olan bir toplumsal devrim imkanı heba olmuştur. Fakat Almanya'da toplumsal devrimin zaferi demek, o çağda, 192●'lerde, insanlık tarihinin seyrinin tümden değişmesi demekti. Almanya'da muzaffer bir toplumsal devrim, Almanya'da sosyalizm, Avrupa kapitalizmi için sonun başlangıcı, Avrupa üzerinden muhtemeldir ki dünya kapitalizminin de görünen sonu demek olacaktı. Almanya örneği her biçimiyle reformizmin belirli tarihi koşullarda toplumsal devrimin en büyük engeline dönüşebildiğini bütün açıklığı ile göstermiştir. Sosyal-demokrasi şahsında reformizmin Almanya'da oynadığı bu karşı-devrimci rolün, aynı dönem içinde öteki bir dizi ülkede de (İtalya, Avusturya, Macaristan, Polonya, Finlandiya vb.) gerçekleştiğini biliyoruz.

Sonuç olarak, insanlığın yeni bir devrimler dönemine doğru yol alıyor olması, devrim ile reformizm arısındaki her türden ayrıma ve bunun gerektirdiği mücadeleye apayrı bir anlam ve önem kazandırmaktadır. Sorun artık dünya genelinde çok daha acil, çok daha önemli, çok daha somut, çok daha elle tutulur hale gelmektedir.

Fakat bu görevin asıl kapsamı ve dolayısıyla çok özel önemi, ancak geride bırakmakta olduğumuz özel tarihsel evreden bugüne kalan düşünsel ve politik tortunun gücü üzerinden tam olarak değerlendirilebilir. Eğer neredeyse uzun bir sosyal durgunluk ve siyasal gericilik döneminden bahsediyorsak, üstelik bu aynı dönemde "sosyalizmin tarihi yenilgisi" olarak sunulan büyük yıkılışlar da yaşanmışsa, bu durumda bu, tam da bu dönemde devrimden, ona dair her türden düşünceden de köklü kopuş ve kaçış anlamına gelir. Bunun bir yansıması olarak da her türden oportünist-reformist düşüncenin, bin bir kılık içinde, devrim ve sosyalizm adına ortada kalan her neyse artık, ona büyük ölçüde egemen olması anlamına gelir. Nitekim günümüz dünyasında sosyalizm iddialı solun büyük bir bölümünün genel tablosu budur. Dolayısıyla son birkaç onyılın sosyalizm ya da Marksizm adına biriktirdiği o büyük düşünsel tortu süpürülüp atılmadan, onun bugünün sol siyasal akımlarında cisimleşmiş biçimleriyle kapsamlı bir hesaplaşmaya girişilmeden, yeni döneme, gelmekte olan yeni devrimler dönemine gereğince hazırlanmaktan da sözedilemez.

Dünya ölçüsünde önem taşıyan bu genel görev alanından Türkiye'ye, ülkemizin kendine özgü durumuna geçiyoruz. Bu çerçevede karşı karşıya bulunduğumuz en temel olgu, Türkiye sol hareketinin son kırk yıllık evrimi ve dolayısıyla bugünkü tablosudur. Türkiye sol hareketinde onun kendine özgü tarihinden gelen çok güçlü bir reformist gelenek olduğunu biliyoruz. Bu daha baştan, daha çıkış evresinde solu belirleyen bir nitelik olmuştur. Türkiye'de sol daha çıkışında ideolojik-politik yönden Kemalist hareketin gölgesinde şekillenmiş, pratikte planda onun yedeğinde hareket etmekten kurtulamamış, böylece devrimci iktidar perspektifi ve yöneliminden yoksun kalmış, dolayısıyla devrimci bir konum kazanamamıştır. Buradan gelen ve etkisi bugün de süren güçlü bir reformist damar var Türkiye solunda. 1951'deki tasfiyeye kadar solun neredeyse tek temsilcisi konumundaki TKP'nin durumu ve konumu aşağı yukarı budur.

196●'lı yıllar hep vurgulandığı gibi Türkiye solu için yeni bir tarihi dönemin başlangıcıdır. Türkiye'de modern sınıflaşmanın sosyal sonuçlarının kendini ortaya koyduğu, işçi sınıfı ve emekçiler içinde toplumsal uyanışın büyük bir güç kazandığı, solun bu zeminde ilk kez olarak kitleselleştiği, güçlü bir toplumsal meşruiyet kazandığı bir dönemdir bu. Fakat bu son derece elverişli toplumsal ortama rağmen tüm '6●'lı yıllar boyunca düzen sınırlarının devrimci çizgide aşılamadığı da bu aynı gerçeğin öteki yüzüdür. Aralarında belli bakımlardan önem taşıyan farklılıklar olsa da bir bütün olarak dönemin başlıca sol akımları devrimci konum ve kimlikten yoksun idiler. Tümü de kurulu düzeni, bizzat onun kendi kurumlarına dayanarak, kendi sınırları içinde reforme etme ya da sözümona bu yolla değiştirme çizgisinde hareket ediyorlardı. Kimisi bunu anayasal yoldan, o günün mevcut

anayasasına dayanarak parlamenter yolla, kimisiyse ordu ve bürokrasiye dayanarak darbeci yolla gerçekleştirmek bakışı, niyeti ve pratik çabası içindeydi. Burjuva ve küçük-burjuva sosyalizminin ortak paydaları reformizm olan farklı temsilcileri vardı, fakat devrimcilik ya da onun örgütlü ifadesi olarak herhangi bir devrimci parti yoktu.

Türkiye'de devrimcilik, henüz kaba ve ilkel biçimiyle de olsa, ilk kez olarak '71 Hareketi'nin şahsında doğmuş ve 12 Mart yenilgisinin hemen ardından '70'lerde farklı biçimlerde serpilme imkanı bulmuştur. '70'li yılların ikinci yarısında bu ülkede çok sayıda parti, grup, örgüt vardı ve hemen tümü de birbirinden daha devrimci olmak iddiasında idi. O günün Türkiye'sine damgasını vuran büyük toplumsal mücadeleler ile dünyada devrim dalgasının hala sürüyor olması, bunun maddi ve moral zeminiydi. Ama bu, aynı zamanda o günün toplumsal bir geçiş sürecindeki Türkiye'sinde, küçük-burjuvazinin hala etkin bir devrimci inisiyatif gösterebilmesini olanaklı kılan özel tarihi koşulların bir sonucuydu. Tam da baskın durumdaki bu sınıfsal kimlikten dolayı, dönemin devrimciliği ideolojik ve pratik yönden yapısal zaaflarla yüzyüzeydi, özellikle ideolojik dokusu yönünden reformizme karşı fazlasıyla zayıftı ve nitekim tüm yapısal zaafların sonuçları çok geçmeden görüldü.

'80'li yıllara girişle birlikte durum temelden değişti. Tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de, devrimden kaçış etkin bir genel eğilim halini aldı. Dahası Türkiye'de bunu12 Eylül şahsında ezici bir karşı-devrim saldırısı tamamladı. Devrimci hareket ağır ve kolay bir yenilgi aldı. Bu beraberinde tasfiyeci bir ideolojik kırılma ve örgütsel dağılma getirdi. '70'li yıllarda Türkiye›de devrimciliği temsil eden ana siyasal akımlar, ideolojik ve sınıfsal kimliklerinden gelen yapısal zaaf ve zayıflıkların da bir sonucu olarak, 12 Eylül'ün ardından ideolojik ve örgütsel bakımdan kapsamlı bir tasfiyeci sürece girdiler. Devrimci kimlikten köklü bir şekilde koptular ve böylece solda reformist akım yeniden güçlü bir şekilde temsil edilmeye başlandı. Gerçekte '70'li yıllar Türkiye'sinde de güçlü bir reformist akım vardı, daha çok Sovyet revizyonizmi çizgisindeki parti ve gruplardan oluşan... Bu akım '89 çöküşünün ardından büyük ölçüde dağıldı. Yarattığı boşluğu ise yeni türden reformist akımlar, tasfiyeci süreçler içerisinde devrimcilikten kopan parti ve gruplar doldurdu.

Başlangıçta işleri yine de bir parça zordu; zira utanç verici bir kolay yenilginin ardından devrimcilikten, devrimci düşünce, örgüt ve pratiklerden kopuyorlardı. Bu ise herşeye rağmen ayakta kalan ve devrimcilikte ısrar eden güçler karşısında onları moral açıdan eziyordu. Kaldı ki o günün, '80'lerin sonu ve '90'lı ilk yılların Türkiye'si, hala da devrimci umutların korunabildiği bir toplumsal atmosfer içindeydi ve bu '89 çöküşünün yıkıcı etkisini bir süre için de olsa sınırlıyordu. Oysa gelinen yerde, bugünün Türkiye'sinde, reformist akımlar artık fazlasıyla rahatlar ve dahası önemli bir güç durumundalar. Zira '90'lı yılların ortalarına kadar hala da nispeten güçlü olan, önemli ideolojik ve moral değerleri temsil eden devrimci grupların neredeyse tümü de, umut kırıcı bir görünüm kazanmış bulunan genel toplumsal atmosferin de olumsuz ortamında ve devletin sistematik saldırıları sonucunda, '90'lı yılların ikinci yarısında, ideolojik-politik ve örgütsel bakımdan tasfiyeci bir akıbetle yüzyüze kaldılar. Böylece reformist hareket yeni bileşenlerle genişledi, devrimden kaçışın bu genelleşen ortamında belirgin bir rahatlık ve bu manada önemli bir özgüven kazandı. Halen de durum budur.

Bugünün Türkiye'sinde solun genel tablosu bir reformist akımlar çeşnisinden oluşmaktadır. Devrimden kaçış neredeyse genel bir eğilim haline gelmiş durumda. Bundan beş-on yıl önce savunulamayan ya da yapılamayan şeyler bugün artık şaşırtıcı bir rahatlıkla savunuluyor ve yapılıyor. ÖDP'nin, TKP'nin, EMEP'in, Halkevleri'nin ne olduğu iyi kötü belli, yılların reformist parti ve grupları bunlar. Yeni bir oluşum olarak HDP ise, onlardan bir farkı olmak bir yana, ideolojik konum ve söylemleriyle onların bile çok çok gerisindedir. Ötekiler hiç değilse lafızda da olsa hala

Marksizm'e ve devrime bağlı görünmeye çalışıyorlar, sınıflardan, sınıf mücadelesinden, devrimden söz ediyorlar. HDP'de bu bile yok. İdeolojik-politik ilhamını İmralı sonrasının Abdullah Öcalan'ından alan bu oluşum, kendi ifadesiyle "radikal demokrasi" çizgisindedir. Bu da burjuva demokrasisinin bir varyantı, liberal demokrasinin derinleştirilmiş hali, bu anlamda "radikal"i olmakla aynı anlama gelmektedir. Kendine liberal burjuva demokrasisinin radikal biçimini bir dünya görüşü olarak seçen ve bu çerçevede de hedefi kurulu düzeni demokratikleştirmek olarak tanımlayan bu oluşumun bünyesinde, düşünün ki düne kadar devrimci olarak kabul edilen ve halen de kendini öyle sunan gruplar var.

HDP Kuruluş Kongresi'ne Abdullah Öcalan'ın gönderdiği mesaj, bir bakıma durumu en veciz biçimde özetlemiştir. Bayrağı Mahir'den devraldığını ve artık HDP'ye devrettiğini söyleyen Öcalan, ardından ekliyor: Geride kalan kırk yıl devlete isyan dönemiydi, şimdiyse artık devlet ile nitelikli müzakereler dönemindeyiz! Öcalan'ın bu sözleri bir ideolojik çizgi, bir program niteliğindedir, bunu önemle gözönünde bulundurmak gerekir. Burada temelli bir bakışaçısı sorunu var, Abdullah Öcalan'ın bütün bir dünya görüşünü kesen. Devletle nitelikli pazarlıklarla ne amaçlanabilir, bununla en fazla nereye varılabilir? Devletin etki alanını sınırlayıp, demokrasinin etki alanını genişletme durumuna. İşte "radikal demokrasi" dedikleri de budur. Bu, Kautsky'nin devlet ve demokrasi sorununa bakışının güncel bir versiyonudur. Avrupa'da tarihsel olarak sosyal demokrasinin bir dönemler az çok başarıyla yaptığı da tamı tamına budur. Bu çizgi o ünlü "demokrasinin sınırlarını genişletme", "ileri demokrasi"ye ulaşma çizgisidir. '70'li yılların revizyonist akımlarının zamanında çok iyi bilinen, şimdilerde unutulmuş görünen çizgisi...

Burada artık devlet yıkıcılığı yok; oysa bir sınıf egemenliği sistemi olan mevcut devlete karşı yıkıcı tutum, devrimciliğin olmazsa olmaz koşuludur. Solun yakın geçmişindeki devrimciliğinin temel yönü de buydu zaten. Yapısal ideolojik-sınıfsal zaaflarla malul bir harekettir '71 Devrimci Hareketi. Ama Türkiye'de o güne kadar yapılmayan bir şey yapılmış, devlete onu yıkmak üzere silah çekilmiştir. Ve bu, tam da kurulu düzeni yıkmak iddiası ile yapılmıştır. Bütün zaaflarına rağmen '71 Devrimci Hareketi şahsında bu söz söylenmiş ve bu doğrultuda eyleme girişilmiştir. Aradan geçen kırk yılın ardından şimdilerde neden sözediliyor, içlerinde devrimcilik iddiasını hala da taşıyan grupların da olduğu bir kuruluş kongresinde? Devletle nitelikli müzakerelerden! O müzakereler ki halen de yalnızca devletin en karanlık ve kirli bir kurumu üzerinden sürdürülüyor, aradan geçen yıllara rağmen ne olup bittiğini halen de kimse bilmiyor.

Günümüz koşularında sol hareketi böyle olan bir ülkede reformizme karşı mücadele güncel olarak ayrıca özel bir önem taşıyor demektir. Çünkü reformist parti ve gruplar yazık ki halen bu ülkede sol akan potansiyelin çok önemli bir bölümünü kendi denetimleri altında tutuyorlar. Ve bunlar kitlelerin karşısına sol adına, herşeye rağmen sosyalizm adına, devrim adına çıkıyorlar. Böyle çıktıkları içindir ki etkili oluyorlar. Böylece sizin devrimci bir çizgide birleştirip devrimci sürece kanalize etmeniz gereken güçleri reformist bir çizide bloke edip, gerisin geri kurulu düzenin çarkları arasında eritiyorlar. Bütün bunlardan çıkan sonuç, reformizme karşı çok yönlü ve etkin bir mücadelenin olağanüstü güncel önemidir.

(Devam edecek...)

Yeni dönem ve parti

Komünistler olarak sınıf eksenli çalışmadan ihtilalci örgüt sorununa, ideolojik donanımdan gençlik çalışmasına kadar bir dizi alanda somut mesafeler katetmek, yeni tarihsel dönemin ortaya çıkardığı sorumlulukları yerine getirebilmemiz açısından yaşamsal bir yerde durmaktadır. Bu gerçeği en yalın haliyle Haziran Direnişi sürecinde gördük. Devrimci sınıfın örgütlü hazırlığından ve devrimci partinin önderliğinden yoksun kalan kitle hareketinin yaşadığı açmazlar tüm açıklığı ile bir kez daha gözler önüne serildi.

Önümüzdeki süreçte bizleri bekleyen görevlere ve yeni mücadele dönemine her şeyden önce bu pencereden bakmak gerekiyor.

Kritik halka:
Sınıf eksenli çalışma

"Bugün herşeye rağmen sınıf içinde sonu gelmeyen kıpırdanmalar yaşanmaktadır. Bunlardan da en iyi şekilde yararlanıp ilk dayanaklarımızı elde etmeye bakalım biz. Bugünkü gerici kuşatma dönemi nasılsa geride kalacak, kitlesel kaynaşma günleri yeniden gelecektir, bundan kuşku duymayalım. Biz hazırlığımızı sıkı tutmaya ve bugünkü imkanlar ölçüsünde ilk önemli dayanaklarımızı yaratmaya bakalım. Unutmayalım, sınıf içinde kimin önden bir takım dayanakları varsa, kim bu alanda bir güç ve deneyim biriktirmişse, büyük hareketlenmeler döneminde etkili ve verimli müdahaleler yapmak imkanına da en çok o sahip olabilecektir." ***(TKİP III. Kongresi Kapanış Konuşması)***

Geçtiğimiz dönem sınıf hareketi açısından önemli gelişmelere sahne oldu. Bir dizi mevzide patlak veren eylem ve direnişler, sermayenin baskı politikalarına ve burjuva gericiliğinin bunaltıcı ağırlığına rağmen sınıfın örgütlenme ve mücadele dinamizminin ne denli güçlü olduğunu gözler önüne serdi.

Grevler ve direnişler yer yer fiili-militan mücadele biçimleri kazandı. Greif işgal eylemi ise bu açıdan yeni bir eşiğin ifadesi oldu. İşçi sınıfının taban iradesi açığa çıkarılıp örgütlendiğinde sermayenin soluğunu kesen eylemler yapılabileceğini gözler önüne seren Greif işgali, aynı zamanda parti-sınıf ilişkisi açısından da benzersiz deneyimler ortaya koydu. Devrimci bir önderlik altında birleşen işçilerin her türlü zorlukla baş edebileceğinin güncel bir örneği olan Greif direnişi, yine sendikal bürokrasiye karşı mücadele pratiği ile de önemli birikimler yarattı. Her açıdan yol açan bu örnek direniş, devrimci sınıf hareketi bakımından yeni bir dönemin kapılarını araladı ve harekete yeni ölçüler getirdi.

Bu aynı dönem içerisinde başka sınıf bölükleri de Greif işçilerinin yolundan yürüdüler. Sendikal ihanet çetesinin Greif işçilerinin devrimci eylemini "maceracılık" olarak tanımladığı günlerde işçi sınıfının yeni maceralara atıldığına tanıklık ettik. Seyitömer işçileri işten atma saldırısına karşı fabrikalarını ateşe verdiler. Yatağan işçileri direnişlerini fabrika ve işyeri işgalleri ile yeni boyutlara taşıdılar. Zentiva işçileri Greif direnişinden esinlenerek fabrikalarını işgal ettiler ve kazandılar.

Devamında Şişecam'da, Kent'te, Kimberly Clark'da ve diğer bir dizi yerde grev ve işçi direnişleri yaşandı/yaşanıyor. Bütün bu gelişmeler sınıf hareketinde biriken mücadele dinamiklerini gözler önüne seriyor. Partimiz yeni dönemde tüm faaliyet alanlarında sınıf eksenli çalışmayı oturtmadan ve buna paralel olarak siyasal sınıf faaliyetini yeni alanlara doğru genişletmeden, işçi sınıfı içerisinde biriken bu dinamikleri kucaklama şansına sahip olamayacaktır.

Bu nedenle, tüm faaliyet alanlarında

somut bir planlama dahilinde hedef birimlere (fabrikalara) dayalı bir sınıf çalışması oturtmak kritik bir yerde duruyor. Güç ve olanaklarımızı öncelikli hedeflerimize göre düzenlemek, fabrika politikalarını somutlamak ve ısrarlı bir yönelimle yüklenmek gerekiyor. Bu açıdan Greif deneyimi bizler açısından önemli bir olanaktır. Ondan en etkili bir şekilde faydalanmak, Greif'in örgütlenme ve direniş deneyiminden öğrenmek tüm parti örgütlerinin önünde duran bir sorumluluktur. Yeni dönemde siyasal sınıf faaliyetine Greif'in penceresinden bakmalı, onun getirdiği ölçüler üzerinden hareket edebilmeliyiz. Zira "sosyalizm ile sınıf hareketinin devrimci örgütlü birliği" doğrultusunda mesafe almak, yeni Greifler'den geçiyor.

"Partimiz gelinen yerde sınıf çalışmasında önemli mesafeler katetmiş ve büyük bir deneyim kazanmıştır. Partinin önünde şimdi 'sınıf eksenli partiye geçiş' vardır. Bunun bir yanında özellikle fabrika direnişleri üzerinden sınıf eylemine önderlik, öteki yanında kitle tabanı, örgüt zemini ve kadro kaynağı olarak proleter bir kimliğe geçiş vardır. Parti bu alanda ilk önemli kazanımlarını elde etmiştir ve şimdi önünde bunları genelleştirmek, kendisini gerçek yaşamda sosyalizm ile sınıf hareketinin devrimci örgütlü birliği düzeyine çıkarmak görevi vardır. Bu görev doğrultusunda her gerçek başarı partimizi için stratejik değerdedir. Zira bu, Türkiye'de proletarya devriminin zaferine yürüyebilmenin en temel, en olmazsa olmaz koşuludur." ***(TKİP III. Kongre Bildirgesi)***

Bir kez daha: Devrimci örgüt yaşamsaldır!

Parti çalışmasının yeni dönem gündemlerinin bir başka öne çıkan başlığı ise devrimci-ihtilalci örgüt sorunudur. Reformist-parlamentarist solun son seçim "başarısıyla" yelkenlerini doldurduğu ve düzenin bataklığına hızla sürüklendiği, dünün devrimcisi bir dizi örgütün tasfiyeciliğin çukurunda debelendiği ve devrimci ilke ve değerleri hızla terk ettiği bir dönemde illegal-ihtilalci konumda ısrarcı olmak, bu sorunu varlık yokluk meselesi olarak ele almak partimizin en belirgin üstünlük alanlarından birisidir.

"Partimizin devrimci örgüt sorununda açık bir bilinci ve sağlam bir iradesi var, bu partimizin bu alandaki en büyük üstünlüğüdür. TKİP'liler olarak bizler, devrimci örgüt olmadı mı devrim iddiasının boş bir laf olmaktan öte bir anlam taşıyamayacağının tam olarak bilincindeyiz. Aynı şekilde, örgütsel açıdan düzenin icazet ve denetim alanına giren bir hareketin, devrime götürmek bir yana devrimci olarak bile kalamayacağının da..." ***(TKİP III. Kongre Tutanaklarından... / Devrimci örgüt sorunu)***

Devrimci örgüt sorununa ilişkin bu açıklığa uygun bir pratik, partinin her dönem altını önemle çizdiği sorumluluk alanlarından biri olmuştur. II. Parti Kongresi'nin "devrimci örgüt yaşamsaldır" çağırısı bugün de güncelliğini korumaktadır. Komünistlerin yeni mücadele döneminde bu çağırının gereklerine uygun bir pratik ortaya koymaları, illegal ihtilalci örgüt anlayışının gerekleri doğrultusunda bir örgütsel gelişme süreci yaşamaları büyük bir önem taşımaktadır. Parti çalışmasının ve örgütsel süreçlerini düşman denetiminin dışına çıkarılması, bu özgürlük alanında etkin bir sınıf-kitle çalışması örgütlenmesi ve bunun gerektirdiği her türlü aracın etkili bir şekilde kullanılabilmesi sorunun özünü ve esasını oluşturmaktadır. *"Partimiz beynini ve örgütsel omurgasını her zaman devletin icazet ve denetim alanı dışında tutmalı, bunu başarmak kaydıyla ve bu temel üzerinde, legaliteden de her zaman en etkin bir şekilde yararlanmalıdır. Bunu başarırsa, bunu başarabilecek bir yapılanmaya ve çalışma tarzına ulaşırsa, uzun vadede bunun biricik güvencesi olabilecek olan bir sınıf-kitle zeminine otururşa, devrimci örgüt sorununu da böylece kalıcı bir biçimde çözmüş olur...*

"Devrimci örgüt sorununu çözmek, her şart altında ayakta kalabilen ve siyasal faaliyetini en ağır koşullarda bile kesintisiz olarak sürdürebilen illegal bir parti örgütü yaratabilmek demektir..." ***(TKİP III. Kongre Tutanaklarından... / Devrimci örgüt sorunu)***

İçerisinden geçmekte olduğumuz yeni

tarihsel dönem, partimizin bir savaş örgütü olarak biçimlenmesini ayrıca zorunlu kılmaktadır. Zira Türkiye, emperyalist-kapitalist düzenin çok yönlü krizlerinin derinleştiği, bu temelde savaş ve saldırganlığın yıkıcı boyutlara ulaştığı bir bölgenin tam ortasında yer alıyor. Dahası dünya olayları bu kriz ve çatışma sürecinin her geçen gün derinleşeceğini ve çok daha yıkıcı boyutlara ulaşacağını gösteriyor. Kafkasya'dan Ortadoğu'ya ve Kuzey Afrika'ya uzanan savaş ve çatışmaların çevrelediği böylesi bir ülkede faaliyet yürüten devrimci bir partinin savaşçı bir yapı ve donanıma sahip olmasının yaşamsal önemi açıktır. Zira siyasal gericiliği, baskı ve zorbalığı her geçen gün tırmandıran, dışarıda emperyalizmin hizmetinde hareket eden, Suriye topraklarında çeteler örgütleyip kıyım gerçekleştiren, kendi topraklarını çetelerin savaş üssüne çeviren sermaye iktidarı karşısında ancak militan-savaşçı bir örgüt ayakta kalabilir. Partinin savaşçı kimliğini güçlendirmeyi ve donatmayı bu nesnellik üzerinden kavramak gerekiyor.

Bugünden yarına mesafe almamız gereken sorun alanlarından birisi de budur. Bu ihtilalci kadro demektir, her açıdan teknik donanım demektir, örgüt çalışmasının düşman denetiminin dışına çekilmesi demektir, vb, vb...

Gençlik çalışması ve artan olanaklar

Gençlik hareketi açısından verimli bir dönem geride kaldı. Özellikle liseli gençlik açısından hayli dinamik bir süreç yaşandı. Gençlik toplumsal-siyasal gelişmeler karşısında Haziran Direnişi'nin yarattığı etki ile sık sık sokaklara indi. Politik reflekslere dayalı militan ve kitlesel eylemler gerçekleştirdi.

Komünistler olarak sorunu gençlik hareketi içerisinde giderek güçlenen bu dinamizmi ve mücadele potansiyelini doğru politikalar ve araçlarla kucaklama sorunu olarak ele aldık. *"Bu durumda, gençlik hareketinin devrimci gelişme ihtiyaçlarına yanıt veren araçlar neyse, onları kendi bakış ve inisiyatifimizle yaratmakla yükümlüyüz. Önemli olan sözkonusu nesnel ihtiyacın anlamını ve mantığını doğru kavramak, ilkelerde ve izlenecek politik çizgide olduğu kadar örgütsel yapılanma ve işleyişte de bunun gereklerine uygun davranabilmektir."* ***(Politik gençlik hareketi geleneği, H. Fırat, Ekim, Sayı: 294)***

Partimiz, gençlik içerisinde biriken mücadele potansiyelini kucaklamaya dönük yeni politikaları geçtiğimiz dönem içerisinde gündeme getirdi. Hareketin ihtiyaç duyduğu devrimci-politik gençlik örgütünün kurulmasına yönelik adımlar bu süreç içerisinde atıldı. Lise çalışması üzerinden benzer bir politikayı önceki dönem gündeme getiren partimiz, bu konuda ilk önemli sonuçları almaya başladı. Kimi faaliyet alanlarında lise çalışmamız açısından örnek teşkil edecek pratikler yaşandı. Liseli gençliğin sokağa indiği kimi yerellerde harekete önderlik eden bir inisiyatif geliştirilebildi ve yeni güçler saflarımıza akabildi.

İşte bu adımları gençlik çalışmasının diğer alanlarında da atmak, gençlik hareketi içerisinde devrimci bir odak olarak öne çıkmak ve bu eksende hareketin içerisinde giderek olgunlaşan mücadele dinamikleri ile buluşmak partimiz açısından yeni dönemin önemli görevlerinden birisini oluşturuyor.

Yüklenilmesi gereken bir diğer halka: İdeolojik donanım

Yeni dönemde mesafe almamız gereken bir diğer alan, partideki ideolojik donanım sorunudur. Bu sorun çeşitli parti platformlarında birçok kez tartışma konusu edilmiş, esasına dair yeterli açıklıklar sağlanmıştır.

Sorunun mahiyetine dair yaratılan açıklıklar üzerinden kimi müdahaleler (Parti Okulu vb.) gerçekleştiren partimizin, bu alan üzerinden henüz yeterli sonuçlar elde ettiğini söyleyemeyiz. Bunun kendisi başta yayınlar olmak üzere siyasal mücadelenin bir dizi alanı üzerinde dolaysız etkide bulunmakta, partinin bütünlüklü gelişimini zaafa uğratmaktadır.

Önümüzdeki mücadele dönemde teorik-ideolojik donanım sorununa yönelik sistemli müdahaleler geliştirmek, daha somut sonuçlar elde etmek yakıcı bir yerde durmaktadır. Kadro ve örgütsel platformlarımızın niteliğini

yükseltme hedefi ile bu alana güçlü bir şekilde yüklenebilmeliyiz. Zira nitelik sorunu, siyasal sınıf çalışmasında mesafe almamızı zora sokan temel etkenlerden birisidir.

Bu konuda kongre platformlarında yürütülen tartışmalar ve bağlayıcı kararlar fazlasıyla açıktır; *"Partinin tümünde ideolojik düzeyi yükseltmek temel önemde ve giderek yakıcı biçimde kendini duyuran bir ihtiyaçtır. Bunun bir yönü, partide bir dönemdir fazlasıyla ihmal edilen teorik çalışmaya ve ideolojik mücadeleye gerekli dikkati vermektir. Fakat bundan da önemli ve öncelikli olan, mevcut ideolojik birikimini partinin tümüne maletmek için gerekli çabanın harcanmasıdır. Bu, ilk görevin de belli bir başarıyla yerine getirilebilmesinin zorunlu koşullarından biridir."* ***(TKİP II. Kongre Bildirisi, 2007)***

"Parti kadrolarının çok yönlü ideolojik donanımı, bu arada partinin mevcut ideolojik birikiminin partinin tümüne maledilmesi, hala da önemli bir sorun olarak duruyor önümüzde. Bu konu üzerinde Parti Okulu çalışmalarıyla birlikte özellikle durduk ve zaten bu etkinlikleri de sorunun çözümünün bir manivelası olarak ele aldık. Parti Okulu çalışmaları bu alanda önemli bir ilgi yoğunlaşması yarattı ve benzer çalışmalar yerel planda da gerçekleştirildi. Bu hız kesmemelidir, tersine sistemli bir biçimde devam ettirilmelidir. İdeolojik eğitim ve donanım çabası, parti yaşamının ve faaliyetinin gündelik olağan bir boyutu haline getirilmelidir." ***(TKİP IV. Kongresi Açılış Konuşması, 2012)***

***

Sınıf eksenli partiye geçişten illegal-ihtilalci örgüt sorununa, gençlik çalışmasından teorik-ideolojik-teorik donanım sorununa kadar bir dizi alanda somut mesafeler katetmemiz gereken bir dönem biz komünistleri bekliyor. Tüm bu sorunların üstesinden gelmenin imkanlarına sahibiz. Yeter ki partimizin yılları bulan birikimine yaslanalım, marksist dünya görüşü ile donanalım ve günün çağırısına yanıt verecek bir bakışla, bitmek tükenmek bilmeyen bir enerjiyle çalışalım. Çözemeyeceğimiz sorun, aşamayacağımız eşik kalmayacaktır.

Toplumsal mücadeleye müdahale...

(Baştarafı s.30'da)

yayınlar sadece düzeni teşhir etmek ya da işçi ve emekçilere parti politikalarını taşımakla değil, parti örgütlerine yol göstermekle de sorumludurlar. Yayınlar, gündemleşen sorunun nasıl kavranması gerektiğini ortaya koymalı, parti örgütlerini ve kadrolarını harekete geçmeleri konusunda uyarmalı ve ön açıcı bir perspektif çizebilmelidir.

Gelişmeleri şu ya da bu düzeyde ele alan yayınlarımızın "yol göstericilik" konusunda zayıflık yaşadığını söyleyebiliriz. Bu zayıflığı gidermek ise herkesten önce parti merkezi ve yönetici kadroların sorumluluğundadır. Yanısıra, partinin kadro ve militanları yayınların bu açıdan taşıdığı önemi gözetebilmeli, müdahale edilmesi gereken gelişmeler karşısında yayını bir silah olarak kullanabilmeli, tüm partinin dikkatini ilgili konuya çekebilmelidir. Bu, yayınlar ile yerel örgütler/kadrolar arasında karşılıklı bir ilişkinin olması demektir.

Yayınların bu açıdan güçlü tutulması, ileri işçi kitleleri ve devrimci kamuoyu nezdinde de ilgi ile karşılanacaktır. Zira partimiz bu kesimler tarafından şu ya da bu düzeyde ilgiyle takip edilmektedir. Yerel örgütlere yayınlar üzerinden yapılacak her müdahale, bir yanıyla toplumsal mücadelenin belli dinamiklerine de müdahale anlamına gelmektedir. Bu müdahale partinin nitel birikimini daha önden temsil eden parti merkezi ve ileri kadrolar eliyle yapıldığında daha verimli sonuçlar üretecektir.

Önümüzdeki süreç çalkantılı olaylara gebedir. Sınıf hareketi, toplumsal muhalefet ve düzen cephesinde yaşanan gelişmeler her an yeni bir dinamiği tetikleyebilir. Bu nedenle parti örgütleri, burada hatırlatmaya çalıştığımız sorunları da gözeterek, yeni döneme çok yönlü olarak hazırlanmalıdır. Yeni dönemin kitle mücadelelerinde partimiz kurmaylık görevini yerine getirebilmelidir.

Devrimci yenilenme ve dönüşüm sorunu

Devrimcilik iddiası temelde devrim davasını büyütme iddiasıdır. Bir devrimci zaafları, zayıflıkları ve yetersizlikleriyle sistematik bir biçimde uğraşmadan, kendini yenilemeyi başarmadan bu iddiaya yanıt veremez. Sınırlarını zorlamadan gelişme dinamizmi gösteremez. Olağan akışa ayak uydurmak, varolanla yetinmek, devrimci iddiayı adım adım köreltir. Sorunların üzerine gitme, çözüm üretme çabası zayıflar. Tam da bu nedenle sorunlarla başedemediği ölçüde, bunu moral ve motivasyondaki zayıflama, giderek de misyon duygusunun yitirilmesi izler.

Bir devrimci kendi gelişme sürecini kendiliğinden akışa bırakmamalı, zayıflıklarını ve yetersizliklerini aşma noktasında bilinçli bir iradi çaba içinde olabilmelidir. Kendisini geliştirip dönüştürdüğü ölçüde mücadelenin ihtiyaçlarına yanıt verebilecek, bunu başardığı ölçüde de daha hızlı bir gelişimin önü açılacaktır.

Bu sorun tek tek kadro ve militanların değil temelde partinin sorunudur denilebilir. Elbette partinin önünde her dönem kadrolaşma, kadroların devrimci dönüşümü gibi bir sorun alanı olacak ve parti bunun sorunlarıyla sistematik bir biçimde uğraşmak durumunda kalacaktır. Ancak bu bakış hiçbir biçimde kadrolara düşen sorumlulukları karartan bir rol oynamamalıdır. Zira devrimci bir partide kadrolar, elbette öncelikle de ileri kadrolar her zaman "tayin edici" bir rol oynayacaklardır. Partiyi parti yapan, kendi başına onun programı, çizgisi, politikaları, değerleri vb. değil, aynı zamanda bunların taşıyıcısı olan kadrolarıdır.

Tam da bundan dolayı, en üstten en alta, bir bütün olarak parti kadrolarının kendi devrimci yenilenme/dönüşüm sorununa yaklaşımı kritik bir önem taşımaktadır. Sorunun çözümünü partiden bekleme ya da nesnel koşulların arkasına sığınma tutumu ile parti ve devrim davasının ihtiyaçlarına yanıt vermek mümkün değildir. Bu alanda değişik boyutlarda kendini ortaya koyan zayıflıkları irdelemek, tanımlamak ve kararlı bir mücadelenin konusu haline getirmek durumundayız.

Kendisiyle hesaplaşamayan bir devrimci bu düzenle hesaplaşma gücünü gösteremez!

Devrimcileşmenin kesintisiz bir süreç olduğu bilindiği halde, bunun gereklerini yerine getirme noktasında sergilenen zayıflık, yetersizlikten çok bir irade zayıflığı olarak kendisini gösterebilmektedir. Eleştiriler karşısında, "zaaflarımı biliyorum", "zayıflıklarımın farkındayım", "bir sınıra gelip dayandım, ötesine geçemiyorum" vb. kabullenmeler, zayıflığı irdeleyip kararlılıkla üzerine gitmek yerine, aşılmasını kendiliğinden bir sürece bırakma eğiliminin ifadesi olabilmekte, böylece süreç uzayıp gitmektedir. Bu ise giderek devrimci iddiada zayıflama ve sıradanlaşmaya yol açmaktadır.

Süregiden zayıflık/zayıflıklar, doğallığında kendi dışındaki zayıflıklarla da uzlaşmayı getirmektedir. Dahası, açıkça dile getirilmese de, zayıflıklarının aşılmasını güçleştirenin temelde kendi dışındaki zayıflıklar olduğu, tüm bunların gerisinde de "nesnel koşullar" olduğu düşüncesiyle sorun küçümsenebilmektedir. "Dönem zor", "devrimci atmosfer zayıf", "geri bir insan malzemesiyle uğraşmak ve sonuç alamamak motivasyonu kırıyor" vb.'nin arkasına sığınılabilmektedir.

Ya da örneğin, bir devrimciyle bağdaşmayan bir tutum sergilediğinde, "aslında böyle

davranmamam gerekiyordu ama çok gerildim"; "yanlış yaptım ama provoke edildim"; "ben de insanım, benim de dayanma sınırlarım var", vb. türden açıklamalara yabancı değilizdir. "Savunma mekanizması" harekete geçtiğinde, zayıflıklara sert bir biçimde vurmak, kararlılıkla üstüne gitmek yerine gerekçeler üretme, zayıflığın kendisini çözümlemek yerine açığa çıkaran etkenleri sıralama yolu tutulabilmektedir.

Bir devrimcinin kendi zayıflıkları karşısında aldığı tutum, onun devrimcilik iddiasının en önemli göstergelerinden biridir. Yılmaz Güney'in o son derece özlü ifadesiyle, kendisiyle hesaplaşamayan bir devrimci bu düzenle hesaplaşma gücünü de gösteremez. Sığınılan "nesnel koşullar" ya da "dış etkenler" giderek zayıf düşmeye, misyon duygusunu yitirmeye ve bir yerden sonra da tökezlemeye yolaçar.

Kendisiyle hesaplaşmaya yönelen bir devrimci, elbette öncelikle zayıflıklara kaynaklık eden nesnel zemini, olguları ve etkenleri çözümlemek durumundadır. Yetişme tarzı, sosyal-kültürel şekillenme, eğilimler, alışkanlıklar, düzenle bağları koparmada yaşanan zorlanma, sınıf ve kitle hareketinin durumu, toplumsal atmosfer, vb. vb., devrimci gelişme/değişip dönüşme süreçlerine hep ket vuran etkenlerdir. Bir devrimci bunları bilince çıkarmak, kararlı bir mücadelenin konusu yapmak, bu mücadelede iradi yüklenme faktörü kendine düşen rolü en etkin bir biçimde oynamak durumundadır.

Elbette örgütlü bir devrimci sorunlarıyla/zayıflıklarıyla kendi başına uğraşmayacak, partisinden, organından, yoldaşlarından gereken yardımı alacaktır. Ancak bunun için zayıflıklara gerekçeler üretme yoluna başvurmamak, zayıflık ne ise dosdoğru tanımlamak, en önemlisi ise müdahaleye açık olmak gerekir.

Devrimcilik, değiştirip dönüştürme iradesidir!

Zayıflıkların aşılamamasına getirilen önemli gerekçelerden biri, alandaki çalışmanın kendini üretememesidir. Bunun önemli bir rol oynadığı tartışmasızdır. Fakat sorun bundan ibaret değildir. Önderlik doğru politikalar saptar, yol gösterir, bu zeminde verimli bir çalışma örgütlenirse, zayıflıkların aşılması bir süreç meselesidir yaklaşımı, bir kolaycılığın, ertelemeciliğin, dahası liberal bir hoşgörünün ifadesi olabilmektedir. Bunun ötesinde üzerine gidilmesi gereken bir sorun alanı olduğu gözden kaçırılmaktadır. Zira, önderlik planında yapılan çok yönlü müdahalelere karşın, faaliyetin ilerletilememesinde, kadro ve militanların kararlı bir mücadelenin konusu yapmadıkları kusurları, zaaf ve zayıflıkları önemli bir rol oynayabilmektedir.

Her sorunda olduğu gibi burada da sorunu yöntemsel bir bakışla ele almalıyız. Tekyanlılık taşıyan, sorunların çözümünü sıraya koyan mekanik yaklaşımdan uzak durmalıyız. Parti çalışmasındaki durağanlaşma/rutinleşme ile kadroların devrimci yenilenme planında yaşadığı zayıflıklar arasındaki bağı gözden kaçırmamalıyız.

Devrimcilik iddiası, koşullar ne olursa olsun, kesintisiz olarak kendini yenileme ve aşma çabasını gerektirir. "Yeterlilik" duygusu ya da gelişimin sınırlarını kabullenme son derece sakıncalıdır. Yerinde sayan bir devrimcilikle mücadelenin sürekli artan ihtiyaçlarına yanıt verilemeyeceği gibi, devrimci iddiadaki zayıflamanın önüne geçmek de mümkün olmaz.

Öte yandan, "şu konudaki zayıflığımın bilincindeyim ama aşamıyorum", "bir kırılma yaşadım, özgüven sorunu yaşıyorum" vb. diyen bir devrimcide, zayıflığın ötesinde bir irade kırılması vardır. Devrimcilik iddiasında ise iradesizliğin yeri yoktur! Devrimcilik müdahale gücüdür, değiştirip dönüştürme iradesidir. Herşeyden önce kişi bunu kendi kimliğinde başarmak, sürekli bunun çabası içinde olmak durumundadır.

Bir devrimci kavrayış planında zayıf olabilir, yetenekleri sınırlı olabilir, gelişmesinin belli sınırları olabilir. Bunları aşmaya çalıştığı halde mesafe almakta zorlanabilir. Önemli olan yetersizliklerinin bilincinde olmak, müdahalelere açık olmak ve sorunun üzerine gitme iradesini sergileyebilmektir. Bu yapılabildiğinde, ağır bir gelişme seyri

izlense de, devrimcileşme planında temelde bir sorun alanı yoktur. Birçok kez eleştirinin konusu olduğu halde, döne döne aynı biçimde tekrarlanan zaaf ve zayıflıklar ise, devrimcilik iddiasında ciddi bir aşınmanın göstergesidir.

Bütünsel devrimci kimliğin önemi!

Ne denli önemsiz görünürse görünsün, zaafları küçümsememeli, derinlerde kökleri olabileceğini hep gözönünde tutmalıyız. Dışavuran görünüme değil onun kaynağına bakmayı başarabilmeliyiz.

Örneğin "duygusal ilişkiler" üzerinden zayıflama yaşayıp, giderek düşüp giden örneklere daha yakından bakıldığında, gerçekte çok daha köklü bir zayıflığın dışavurumu olduğunu görmek hiç de zor değildir. Bunlardan kimisinin "küçük-burjuva", kimisinin de "emekçi" kökenli olmasına rağmen aynı sonucun yaşanması, bütünsel devrimci kimlik alanındaki zayıflıkla ilgilidir. Tekyanlılık taşıyan bir devrimcileşme süreci ile soluk ancak bir yere kadar korunabilmekte, kimilerinde hiç beklenmedik bir anda ve beklenmedik bir biçimde zaafiyet dışa vurabilmektedir.

Devrimci kimlik bütünsel bir kimliktir. Bir devrimci kendisini her cephede donatıp güçlendirmeye çalışmalı, fakat özellikle de zayıf olduğu alana çok daha özel bir yüklenmeyi başarabilmelidir. "Dar pratikçilik" ile "kalem efendiliği", gerçekte aynı gerçekliğin iki yüzüdür. Sorunlu, zayıf ve mutlaka müdahalenin konusu olması gereken tekyanlı bir devrimcileşme sürecini anlatmaktadır.

Yıllarca her işe koşuşturan, zor işleri omuzlamaktan kaçınmayan bir devrimci, kendisini ideolojik olarak besleyemediğinde, içten içe bir tükenişi yaşayabilmektedir. Zira devrimcilik sadece emek harcamak işi değil aynı zamanda bilinç işidir.

Kendisini ideolojik-politik olarak geliştirmeyen, marksist dünya görüşünü, onun devrimci yöntemini içselleştiremediği ölçüde partinin ve devrimci mücadelenin sorunlarına buradan bakmayı başaramayan, bu alandaki zayıflığını çok da dert etmeyen bir "dar pratikçi", partinin "yüklerini" taşıyarak önemli bir yer doldursa da, boğuşup durduğu parti faaliyetinin sorunlarını teşhis etme ve çözüm üretme gücünü gösteremeyecektir. Bunu başaramadığı ölçüde zayıf düşecek, giderek özgüvenini yitirecektir. Bu açıdan güçlü olan bir devrimcinin başedebileceği sorunlar onu çökertecektir.

"Kalem efendiliği"ne gelince, yazarlığın ötesine geçmekte zorlanan, partinin kimi sorunları üzerine genel planda kalem oynatmayı başarsa bile, pratikte bunun karşılığını üretmek konusunda zayıflık sergileyen, bunun üzerine gitmediği ölçüde de tutarsızlık yaşayan bir devrimciliktir bu. Örneğin, devrimci müdahalenin sorunları vb. üzerine bir yazı yazmak gerekiyorsa, soyut planda söyleyecekleri vardır ama kendi pratiğinde bunun karşılığı çok azdır. Çarpık misyon anlayışı onu parti çalışmasının gerçek sorunlarına ve ihtiyaçlarına yabancılaştırır. Yazı yazmayı örgüte "politika üretmek" sanır.

"Dar pratikçi" hiç değilse hayatın içindedir, tüm yetersizliklerine rağmen sorunlara müdahale etmeye çalışmaktadır. "Yazarlığı" bir misyonun yerine getirilmesi olarak gören ise, pratikte en sıradan sorunlara müdahalede bile zayıf ya da kayıtsız kalır. Yoldaşlarının zayıflıklarına müdahale etmek yerine yargılama tutumu sergiler.

"Dar pratikçi"miz örgütsel-politik faaliyetin sorunlarıyla yüzyüze olduğu halde, bakış planında zayıf olduğu için, gerçek kapsamıyla göremez, dolayısıyla kağıda dökemez. "Yazar"ımız ise, genel planda bir bakışı olsa bile, örgütsel-politik çalışmanın gerçek sorunlarından kopuk olduğu ölçüde, doğru bir müdahale yeteneği gösteremez. Yazdıkları genelde soyut ve kitabi kalır.

Saflarımızda burada uçlaştırılarak tanımlanan boyutlarda bir zayıflık elbette yaşanmamaktadır. Ama değişik boyutlarda kendini gösterdiğinden kuşku duyulmamalıdır.

Yapısal kimlik sorunu

Mücadeleye yeni atılan bir devrimcinin,

düzenle bağları koparma ve kimliksel dönüşüm planında belli bir zorlanma yaşanması, bunun ürünü zaaflar ve zayıflıklar sergilemesi kaçınılmazdır. Dikkatli ve doğru bir müdahaleyle üzerine gidildiğinde, süreç içinde bunlar geride kalacaktır.

"Yapısal kimlik" üzerinden ifade edilen sorun ise, beraberinde getirdiği yaşam tarzını, kültürü, değerleri, eğilimleri, alışkanlıkları, vb.'ni yaşatmakta ısrar etmesi, böylece sadece kendi devrimci gelişme süreçlerini değil, parti çalışmasını da zora sokmasıdır.

Burada sözkonusu olan ne kavrayış yetersizliği, ne birikim ve deneyim yoksunluğu, ne de yeteneklerin sınırlılığıdır. Temelde, küçük-burjuva eğilim ve alışkanlıkları terketmekteki isteksizlik, yapılan müdahalelere rağmen onlarla barışık bir biçimde yaşamayı sürdürmektir.

Zaafiyet sayısız görünüm üzerinden yansır. İlke ve kuralların çiğnenmesi, partiye karşı açık davranmama, planlanan işlerin ortada bırakılması, afiş yapma, gazete satma vb. işlerin küçümsenmesi ve angarya olarak görülmesi, zamanın boş işlerle tüketilmesi, bohem yaşam, disiplinsizlik, atalet, işleri idare etme tutumu, çifte standart, bencillik, sorumsuzluk, liberalizm, konformizm, eleştirileri karşı saldırıyla yanıtlama, vb., vb.'dir... Birlikte çalıştığı emekçi kimlikli yoldaşını küçümseyip aşağılarken, eğitimli bir küçük-burjuvanın liberal eğilimleri ile uzlaşır. "Yukardan" gelen eleştiriler karşısında teslimiyetçi bir tutum sergilerken, yoldaşlarının eleştirilerini tahammülsüzlükle karşılar, yoldaşlık ilişkilerini tahrip eder, böylece sağlıklı bir organ içi yaşamı da dinamitler...

Böyle bir durumda, faaliyetin gerçek sorunlarından çok bu tür sorunlar öne çıkar. Bu da zaten sorunlu olan çalışmayı ayrıca zora sokar.

Saflarımızda yaşayan küçük-burjuvaziye karşı uzlaşmaz olmak, onun geriye çeken ve yer yer de düzeyi düşüren tutumlarına karşı ilkeli ve kararlı bir mücadele yürütmek zorundayız. Eğer müdahalelere yanıt vermeyen yapısal bir kimlik sorunu varsa, bunu zamanında tespit etmeli, gerekli tutumu alarak, tahribat yaratmasına fırsat vermemeliyiz.

Sağlıklı bir arınma partiyi güçlendirir!

Parti bütünsel bir organizmadır. Bir alanda dışavuran bir zayıflığın üzerine gidilmediğinde, bu giderek bünyeyi de etkilemeye başlar. Nasıl ki organizma küçük bir mikrobu etkisizleştirmekte zayıf kaldığında hastalık bünyeyi sarıyorsa, benzer bir süreç, üstelik son derece sinsi bir biçimde işler.

Zamanında ve doğru müdahaleler ile zaafların üzerine gidilmesi tahribatı en aza indirmekle kalmayacak, daha önemlisi bünyeyi kemirecek etkenlere karşı direnme gücünü artıracaktır. Böyle bir durumda zaaflı kişilikler zaaflarını rahatlıkla sergileme ve sürdürme olanağı da bulamayacaklardır.

Sağlıklı bir organ işleyişi, devrimci bir iç yaşam burada en kritik halkadır. Parti normları, değerleri ve kültürünün oturtulduğu bir kolektifte, aykırı tutum ve davranışlar yaşama ve kendini dayatma zeminini bulamayacaktır. Eleştiriler ve alınan tutumlar bireysel değil kolektif olduğu ölçüde, zaaflı kimlik bir tercihle yüzyüze kalacaktır. Ya kendini değiştirme iradesi sergileyemediği için safları terkedecek ya da kendine çeki düzen vererek tutunmaya çalışacaktır.

Dolayısıyla, sorunun çözümü basitçe "cezalandırma" değildir. Öncelikle yapılması gereken, zayıflığın çözümlenmesi, ideolojik eleştirinin konusu edilmesi, aşılması için gerekli yardımın sunulmasıdır. Eğer müdahalelere rağmen sonuç alınamıyorsa, zaaflar aynı biçimde tekrarlanıyorsa, son derece net bir tutum alınmak durumundadır. "İnsan kaybetmemek" adına sergilenen sözde "esnek" tutumlar hem o insanın kazanılamamasına, hem de yeni devrimcileşen insanlarda bozulmalara yolaçmaktadır.

Eğer kimliksel zaafiyetin ürünü bir ayak direme varsa, zaaflar döne döne tekrarlanıyorsa, böylelerine hiçbir biçimde, hiçbir düzeyde sorumluluk verilemez. Yetenekleri, kapasiteleri, vb. ne olursa olsun, devrimci müdahaleye yanıt vermeyenlere zamanında gereken tutum

alınmalıdır.

Elbette parti devrim davasına katkı sunacak her türlü insan malzemesinden yararlanacak, en küçük bir enerji damlasını dahi değerlendirmeyi ihmal etmeyecektir. Fakat partinin değerlerine ve kültürüne yabancı, kendi kimliğini ısrarla dayatanlar parti saflarında tutulamayacağı gibi, çevre-çeper örgütlenmelerinde de hiçbir sorumluluk düzeyi tanımlanamaz. Zira, böylelerinin yarattığı sorunlarla uğraşmak partiye zaman kaybettirmekle kalmamakta, henüz şekillenmekte olan yeni güçlerin gelişme süreçlerinin de sakatlanmasına yol açmaktadır.

Yol gösterici bir deneyim!

"Eğitimbilim ustası" sayılan Makarenko'nun deneyimleri yukarıda işaret edilen sorun açısından yol göstericidir. Makarenko, Ekim Devrimi'nin ardından, anasını-babasını yitirmiş, bir kısmı suç işlediği için ıslahevlerinde kalan gençlerin eğitimini üstlenir. Başlangıçta ayak direyen, hiçbir müdahaleye yanıt vermeyen bir kısmı çocuk yaştaki bu gençleri, hoşgörü göstererek, taviz vererek değil, ilkeli ve kararlı tutumları sayesinde kazanmayı başarır.

Her geçen gün çocuk/genç sayısı artan "koloni"de, olağanüstü bir değişim ve dönüşüm pratiği yaşanır. Dünün hırsızlık yapan, yol kesen gençleri, ayrıca irdelenmesi gereken çok yönlü bir eğitim süreci sayesinde, koloniye yeni gelen sorunlu çocukların eğiticileri haline gelirler. Öyle bir çekirdek yaratılmıştır ki, her yeni gelen süreç içinde onlara benzemekte, zira onları örnek alarak şekillenmektedir. Aykırı davranma eğiliminde olanlar çıksa da, bozucu bir rol oynayamazlar. Çok geçmeden onlar da, dışlanmayı göze alamadıkları için, eğilimlerine ket vurmak, uyum sağlamak zorunda kalırlar. Sağlamayanlar ise –ki sayıları çok azdır- kolooninin dışına çıkarılır.

Birbirine kenetlenmiş, kolektif müdahale gücü sergileyebilen, devrimci iç yaşamını kurabilmiş bir yoldaşlar topluluğu iseniz, yeni kazandığımız güçleri de kendinize benzetirsiniz.

Birbiriyle çekişen, kolektivizme yabancı, zaaflarını yaşatmakta ısrar eden küçük-burjuvaların rengini verdiği bir zeminde ise, kazanılan yeni güçler de onlara benzeyecek, devrimcileşme süreçleri daha baştan sakatlanacaktır.

Unutmayalım, herkes kendi suretinde insan yaratır!

Üzerinde durduğumuz...

(Baştarafı s.20'de)

cümleler aslında, bir algının ve tali olan ile tabi olunan ilişkisini kuramamanın ürünü. Eğer sınıf alanında mesafe almak bizim öncelikle hedefimiz ise, tüm işimiz gücümüz bu olur. Yayına katkı sağlamak bizim için kadroların iddialarının tartışılmasına yol açacaksa, yayına katkı sağlanır. Yaşanan deneyimler gösteriyor ki, esas olanı yapamadığımız oranda diğer işleri de yapamıyoruz. Bir yanı bu ise, diğer yanı yaşamı örgütleme noktasında yaşadığımız sıkıntılardır. Planlı ve örgütlü bir yaşam birçok noktada eksiklikleri ve olumlu yanları görmemizi daha netleştiriyor.

Bir işe başlarken, bir süreci örgütlerken, varolan kalıplarımızı hala da kırabilmiş değiliz. Mücadelenin zenginliğini hayat ile buluşturamıyoruz çoğu zaman. Belirli hedeflere kilitlenmiş bir süreç ortaya koyabildiğimiz ölçüde ancak birçok şeyin değiştiğini görebiliriz.

Bir bütün olarak üzerinde durduğumuz zemini sarsmamız gerekmektedir. İhtilalci devrimci bir partinin militanları olduğumuzu, yaptığımız her işi büyük tarihsel eylemin parçası olarak gerçekleştirdiğimizi unutmamalıyız. Yürümemiz gereken yol uzun ve zorlu bir yol. Soluğumuzu ayarlamak, kendimizi durmaksızın yenilemek ve her gün yeni bir güne uyanmak bizim elimizde.

Ateşi keşfeden insanlık bilinçli bir yönelimle gerçekleştirmedi bu eylemi... Ama biz komünistler için, güneşin zaptına çıkarken edindiğimiz bilinç, kuşandığımız öfke, tarihsel olarak haklılığımızdan aldığımız güç, engelleri aşmamızı sağlayacaktır.

Üzerinde durduğumuz zemini sarsmak!

K. Irmak

Karanlıkta kendi kuyruğunu yediğini farketmeyen bir yılanın hikayesi, açlık psikolojisinin neler yaptırabileceğini anlatır. Elbette beş parmağımızı kullanarak üretim aletlerini yapabildiğimiz andan bu yana yılan ile yollarımızı ayırmış bulunuyoruz. Ama insanı insan yapan değerlerin temelde devrimci değerler olduğunu ve ancak ona sıkı sıkıya sarıldığımız koşullarda bir daha yılanla yollarımızın kesişmeyeceğini unutmamak gerekiyor.

"Devrimcilik" ve "insanın özü" tartışmalarının tarihsel-toplumsal koşullardan soyutlanmış bir tanımı yoktur. Marksizm kavram ve olgulara tarihsel bağlamı içerisinde bakmayı, değerlendirmeyi ve değiştirmeyi esas alır. Bu açıklama kimi zaman içerisinde bulunduğumuz koşulları kabullenme, ona teslim olma sonucuna yol açabiliyor. Sınırsız bir dünya mücadelesi verirken, birey kendisine sınırlar çizebiliyor. Örgütlü mücadelenin bu sınırları birer birer yok etmesi gerekirken, kendisine sınırlar koyan ve bu sınırları meşrulaştıranların devrimciliği sorunludur.

Bir insanın devrimci olabilmesi için, insanlarla "iyi diyalog" kurması, "örgütçü kimliği"nin olması ya da "birikimli" olması kendi başına yeterli değildir. Öte yandan, insanların pratik işlere koşturuyor olması, günün ihtiyaçlara cevap üretebilmesi de kişiyi devrimci kılmaya yetmez.

Devrimcilik bir yaşam biçimi, düşünce sistemi, insana, topluma ve doğaya, onu değiştirmek üzere bakma ve bunu gerçekleştirme halidir. Bunun partiyle bağını kurabilme ve zamanını, yaşamını, ilişkilerini bu düzeyde örgütleyebilme halidir.

Bugünün koşullarında bir tercihin ürünü ama aynı zamanda tarihsel bir zorunluluğun sonucu olarak devrimciyiz. Parça ile bütünün bağlantısını kurabilmek, birey ile parti, günün sorumlulukları ile geleceği kazanmak arasındaki bütünlüğü görebilmek, gerçekleştirdiğimiz tercihi bilinçli hale getiriyor.

Kendimizi değiştirip örgütleme eylemi kitleleri değiştirip örgütleme eyleminin ayrılmaz bir parçasıdır. Kişi kendi sınırları üzerinden çevresine müdahale eder, parti ise onlarca kişi ve sürecin birikimi ile hareket eder. İnsanlığın yüzlerce yıllık birikimi, yani partinin müdahalesi ile kişi kendini değiştirip dönüştürür. Aynı zamanda bir tercih yapmış olur. Bu da, hep vurgulayageldiğimiz gibi, birçok şeyden vazgeçmektir. Kişinin devrimcileşme sürecinde partinin çalışma tarzının, kadrolara yaklaşımının elbette önemi büyüktür. Sorunun bu yönünü çokça tartıştığımız için, vurgu noktasını belli yönleri ile sınırlı tutarak, daha çok bireydeki devrimcileşme sürecini ele alacağız.

Emekçilerin yaşam koşullarına baktığımızda, birçok şeyden vazgeçmişlerdir, tercih etme şansları bulunmadığı için. Zorunlu çalışmanın ürünü olarak ailelerine bile zaman ayıramazlar. Bizler gönüllü olarak devrim tercihini yaptığımızda ise, mücadele içerisinde birçok engel ve sınırla karşılaşırız. Bir insan aç ise eğer, açlığını gidermek için çözüm yolları bulur. Ya açlığa kendi bünyesini alıştırır, yemesini minimuma indirir ya da doyabilecek koşulları yaratır. İnsanlığın tarihsel olarak gelişimi de bu ihtiyaçlar ve ihtiyaçlara üretilen yanıtlarla sağlanır.

Devrimcilik noktasında adım atan kişi kendisini tanır, ihtiyacını tanımlar, değişir ve değiştirir. Bu süreç içerisinde devrime kilitlenmiş bir kadro neyi öncelik olarak alacağını, neyi tali plana bırakacağını bilmek durumundadır. Son dönemin güncel tartışmaları içerisinde "yetemiyoruz", "az insanla çok işe koşuşturuyoruz", "o kadar çok iş var ki", "yapamadık, çünkü..." gibi çok kullandığımız

(Devamı s.19'da)

Direnişe içerden tanıklık...

Yol gösterici bir direniş pratiği!

Greif fabrika işgali, çok önemli deneyim ve birikimler bırakan ve değerler yaratan bir direniş olarak, Türkiye işçi sınıfının mücadele tarihinde yerini aldı. Taşeron köleliği başta olma üzere işçi sınıfına dayatılan insanlık dışı çalışma ve yaşam koşullarına karşı izlenmesi gereken mücadele çizgisini, yöntem ve araçlarını gösterdi.

Greif işgali son yıllarda gerçekleşen önemli işçi direnişlerinden belirgin farklılıklar taşıyordu. Tekel direnişi ve son yılların iz bırakan diğer direnişleri genelde fabrikaların kapanması, toplu işten atmaların yaşanması, tazminatların ödenmemesi vb. üzerine gerçekleşmişti. Direnişe katılan işçilerin üretimden gelen güçlerini kullanma imkanları yoktu. Greif direnişinde ise işçilerin iradesi ile üretim durduruldu. Grev hakkı gerçek anlamına kavuşturularak hayata geçirildi. Toplusözleşmede yaşanan tıkanma işgal gibi cüretli bir eylemle karşılandı. En önemlisi ise, örgütlü bir işçi eylemi olarak ciddi bir ön hazırlık üzerinden gerçekleştirilmesi oldu.

Direniş süreci boyunca yaşananların önemli bir kısmı yayınlanmış bulunuyor. Bunun ötesinde, işgale giden sürecin örülmesi, fabrikadaki yaşam, işçilerdeki bilinç değişimi, farklı kimliklerin ortak paydada buluşması, birçok tabunun aşılma vb., pek çok yönüyle yazılıp çizilebilecek çok şey var. Burada en önemli noktaların altı çizilmeye çalışılacak.

Düzenin ideolojik hegemonyasını kırma başarısı

Burjuvazi işçi ve emekçileri kontrol altında tutmak için her yol ve aracı kullanıyor. İdeolojik kuşatma bu açıdan önemli bir yerde duruyor. Düzenin gerici ideolojileri ile zehirlenme, emeğin sömürülmesinde başat bir rol oynuyor. İşçiler sermayenin saldırılarına, sessiz kalarak, hatta yer yer destek sunarak ortak olabiliyorlar. İşçi ve emekçiler ne zaman gelecekleri için söz söylemeye kalksalar, ideolojik zehir daha etkili kullanılıyor. Etnik, mezhepsel vb. kimlikler üzerinden sınıf parçalanmaya çalışılıyor.

Burjuvazinin parçalayıcı ve yozlaştırıcı ideolojisinin etkilerini kırmak zannedildiği kadar zor değil. İşçi ve emekçileri sınıf kimliğinde birleştirmeyi başarmak bunun ilk önemli adımıdır. Bu da işçi ve emekçilerin kendi öz örgütlülükleri ile sınıf çıkarları doğrultusunda harekete geçirilmesi demektir. Greif işgalinin gücü buradan gelmektedir. Devrimci öncü işçilerin müdahalesiyle komiteler temelinde örgütlenen işçiler kolektif çalışmanın ilk adımlarını atmışlardır. Kolektif iş yapma bilinci geliştikçe örgütlülüğün gücü de artmıştır.

Greif'te örgütlenme çalışmasının başından itibaren işçilere sınıf bilinci ve kimliği kazandırmak için yoğun bir çaba sarf edildi. Bu çaba burjuva ideolojisine karşı panzehir görevi gördü. Sınıfsal kimlikte birleşmede anlamlı bir mesafe alındı.

Direnişçilerin ağırlıklı bir kesimi (ki fabrika komitesinde de önemli bir yer tutuyorlardı) MHP, AKP gibi gerici partilerin tabanını oluşturuyordu. CHP tabanından gelen, Alevi ve Kürt kimliğine sahip işçiler küçük bir kesimdi. Bugün birçok direnişte Alevi ve Kürt kimliği önemli bir yer tutabilmekte, etnik ve inançsal ezilmişlik nedeniyle mücadelede daha rahat yer alabilmektedirler. Greif direnişi böylesi

bir olanaktan da önemli ölçüde yoksundu. Direnişin öznesi olan işçilerin büyük bir kısmı, dinsel gericilik ve şovenizmin hakim olduğu bölgelerin insanlarıydılar. Böylesi bir bileşimle 60 günlük bir fabrika işgalini gerçekleştirilebilmesi, işçi sınıfı kimliğinde birleşme sayesinde mümkün olabilmişti.

Elbette direnişin ilk günlerinden itibaren burjuvazinin gerici ideolojisi farklı tonlarda kendini gösterdi. Bazı dönemlerde belirgin bir biçimde dışa da vurdu. Örneğin, dışarıdan gelen destekçilerin büyük bir kısmının sol çevrelerden olması, bazı kesimlerde rahatsızlığa neden oldu. Direnişe karşı gericilik yapmak isteyenler bu durumu kullanmaya çalıştılar. Öncü işçilerin müdahaleleri ile bunlar boşa düşürüldü. Komite toplantıları ve genel toplantılarda eğitici tartışmalar yürütülerek gerici eğilimler mahkûm edildi. Sınıf kimliğinin neden belirleyici olduğu defalarca tartışılarak, tüm meselelere sınıfsal kimlik üzerinden bakma bilinci güçlendirilmeye çalışıldı. Direnişin ilk günlerinden itibaren çıkartılan bülten de bu doğrultuda etkin bir biçimde kullanıldı. Sınıf dayanışmasının önemi, geçmiş direnişler üzerinden sınıf bilinci ve dayanışma ruhu bültenlerde ele alındı. Eğitim çalışmalarının ve toplantıların konusu oldu. Burjuva ideolojisinin parçalayıcı etkisine karşı sınıf bakış açısını ve mücadelenin birleştirici değerlerini işçilere taşımada sağlanan başarı direnişin güçlü yanlarından biri oldu.

Sınıfın kendi kimliği ile harekete geçemediği bir dönemde bunun başarılması rastlantı değildi. Direnişe yön veren devrimci iradenin çabalarının ürünüydü. Direnişçi işçiler her ne kadar bütün gerici kalıpları aşamasalar da, işçi sınıfının dünya görüşünü kavrama doğrultusunda önemli bir süreç yaşadılar. Sömürüye karşı birlikte örgütlenen, birlikte barikat kuran, yoksunlukları birlikte yaşayanların safının bir olduğunu gördüler.

Fabrika işgali ile kurulan ortak yaşam tüm yapay ayrımları ortadan kaldırdı. Her bölüm ayrı bir komün gibi işledi. İşçiler kavganın ortaklaştırdığı yaşam içinde paylaşmanın hazzını tattılar, gerçek bir kardeşleşmeyi yaşadılar.

Birlikte göğüslenen kavga içinde örgütlülük daha da güçlendi. Hiçbir bölüm, grup, birey ayrıcalıklı olmadığı için, nifak yayanlar bir bir açığa çıkıyordu. Kolektivizmin gücü, bunun için özel bir çaba gerektirmiyordu.

Ayrımsız-gayrımsız bir mücadelenin içinde ekmekler bölüşülüp çaylar hesapsızca içildikçe, dostluklar daha da pekişti. Hiçbir çıkar, bencilce düşünce taşınmadan verilen dost selamının değeri arttı. Dün bir işi angarya görüp başka bir sınıf kardeşinin sırtına yıkanlar, ortak çıkarları için her işi birlikte omuzladılar. Kolektif iş yapma bilinci güçlendi. İşgal fabrikasını korumak için gece-gündüz nöbetler tutuldu. Hiçbir emreden olmadan yapıldı tüm işler. Sınıf bilinci sınıfın eylemi ile birleşince, kolektivizmin yasaları kendiliğinden hayat buldu.

Tabular bir bir parçalandı

İşgal başladığında, işçilerin önemli bir kesiminde burjuvazinin yarattığı tabular etkiliydi. Fabrika işgaliyle birlikte bunlar bir bir yıkılmaya başladı.

İşgal öncesi yapılan toplantılarda her olasılık enine boyuna değerlendirilmişti. Eğer talepler kabul edilmez de işgale başlanılırsa, nelerin yapılacağı planlanmıştı. İlk adım, fabrikadaki güvenlik görevlilerinin dışarı çıkartılmasıydı. Direnişin öncüleri toplu sözleşme görüşmesinin olumsuz sonuçlandığını açıkladıktan sonra, daha önce alınan karar tekrar oylamaya sunuldu ve fabrika işgali başladı. Günler önce yapılan görev dağılımına göre herkes harekete geçti.

Önceden belirlenen güvenlik komitesi fabrikanın tüm güvenlik görevlilerini kapı dışarı etti. Böylece, yüzlerce işçinin "dokunulmaz" gördüğü güvenliklerin birleşen işçiler karşısında bir hiç olduğu görüldü. Ardından direniş komitesi ve seçilen işçiler fabrika yöneticilerinin olduğu bölüme giderek, "Fabrikada işgal başlattık. Artık her şey bizim denetimimizde. Komite kararı gereği fabrikada dolaşmanız yasak. Fabrikayı terk edebilirsiniz. Çıkmak istemezseniz bu bölümün dışına çıkmanız yasak" açıklamasını yaptılar. Greif işçileri düne kadar karşılarında konuşmaya

cesaret edemedikleri sermaye temsilcilerinin karşısına örgütlü bir güç olarak çıkmışlar, "patron ve temsilcilerinin karşısında boyun bükmekten başka bir seçenek yok " tabusu sınıf eylemi ile paramparça olmuştu. Kurallara uydukları müddetçe kendilerine hiçbir müdahalenin yapılmayacağı ifade edildiği halde yöneticiler korku içinde bir gün geçirdiler. Arabaları ile fabrikayı terk etmek isteyen yöneticilerin bu isteğinin karşılanamayacağı ifade edildi. Arabaların çıkmasına izin vermek barikatları açmak anlamına geliyordu. Fabrika yöneticileri komitenin belirlediği şartlar altında ve işçilerin yuhalamaları eşliğinde fabrikayı terk ettiler.

Kadın-erkek elele, mücadele birlikte örüldü

Birlikte çalıştıkları kadın işçileri küçümseyen, ikinci cins gören, kadının yeri kocasının yanıdır anlayışı ile hareket eden işçilerin kafasındaki bu algı süreç içinde yıkıldı. İşgalin başlamasıyla atılan ilk adımlardan biri de kadın ve erkeğin eşitliğini ve sermayeye karşı mücadelede birlikteliğini öne çıkarmak oldu.

Bölümlerden seçimle gelen kadın komite üyesi bir kişiydi. Kadınların büyük kısmı işgalle birlikte sürecin parçası olmuşlardı. Sürece geç dâhil olmaları ve burjuva ideolojisinin yarattığı kadın algısından kaynaklı, erkek işçiler kadın komite temsilcisi seçmeyi tercih etmiyorlardı. Devrimci işçiler tarafından bütün bölümlerin kadınlarını temsilen komite üyesi kadın sayısını artırma önerisi komite toplantısına sunuldu. Zorlu geçen bir toplantının sonunda komitedeki kadın sayısı artırıldı. Bu süreçle birlikte Greif'in kadın işçileri direnişin en ön saflarında yerlerini aldılar. Bu adımı Emekçi Kadın Komisyonu'nun kurulması izledi.

Greif'in direnişçi kadınları düzenin yarattığı kadın algısını parçalamak için önemli bir çaba sarf ettiler. Direnişin başında kadını küçümseyen yaklaşımlar bizzat direniş süreci içerisinde, kadınların sergilediği etkin pratik sayesinde aşıldı. Düzenin gerici temelde ürettiği kadın algısı giderek parçalandı.

İşgalciler ne yaptıklarını çok iyi biliyorlardı

İşgal öncesinde, işgal eyleminin patronlar düzeninin yasalarında yeri olmadığı, fakat hak alma mücadelesinin fiili meşru mücadeleden başka yolunun olmadığı yaşanılan deneyimler üzerinden sistematik bir eğitimin konusu edilmişti. Greif işçileri işgal eylemine başladıklarında nasıl bir eylemin parçası olduklarını biliyorlardı. Bu nedenle, işgal başladığında, sendika, devlet, patron ve kimi bozguncuların, "yaptığınız eylem yasadışı" propagandası karşılık bulmadı. Direnişten kopmalar bekleyen gerici odakların hevesleri kursağında kaldı. Direnişin ilk haftasında taşeron işçiler gruplar halinde işgal fabrikasına geldiler. Sendika üyeliklerini yaptırarak işgale katıldılar. Sendika üyesi olmayan, bölümünden izinli dışarı çıkmayan hiçbir işçi fabrikaya alınmıyordu. Güvenlik komitesinin fabrikaya bozguncu provokatörlerin sızmasını önlemek için aldığı önlemlerden biriydi bu. Dışarı çıkışlar için izin defteri tutuluyordu. Fabrika komitesinin kararı ile her bölüm komitesine bağlı işçilerin en fazla % 25'ine günlük olarak dışarı çıkma izni veriliyordu. Bölüm komitesinden izinliler listesi gelmemişse hiçbir işçi dışarı çıkamıyor, çıkanlar direnişi terk etmiş muamelesi görüyordu.

Greif işgalcileri işlerini öylesine ciddiye almışlardı ki, kimi zaman abartılı tutumlar alınabiliyordu. Direnişi ziyarete gelenlerin ortak kullanım alanlarında ağırlanacağına dair karar alınmış olmasına rağmen, güvenlik komitesinin giriş kapısında görevlendirdiği işçiler ziyaretçileri içeri almayabiliyordu. Neden almadıkları sorulduğunda, "tanımıyoruz, içeri sızmaya çalışan polis ya da patron adamı olabilir" gibi cevaplar veriliyordu. Bu duruma son vermek için defalarca müdahale edildi. Genel toplantılarda, bölüm ve fabrika komitesi toplantılarında tartışma konusu oldu.

İşgalin örgütlü gücü dost-düşman tarafından görüldü

Fabrika komitesi, polis vb. düzen güçleri ile,

belirlenen heyet ve temsilciler dışında kimsenin muhatap olmaması yönünde karar almıştı. Bütün işçiler bu karara uydular. Polis bir işçiye soru sorduğunda ya da bilgi almak istediğinde, hiçbir işçi muhatap olmadı, muhataplarına yönlendirdi. Polis de ilk denemelerin ardından komite sözcülerinden başka kimseye yönelmedi.

İşgalci işçiler direnişin kurallarına göre davranarak bir tabuyu daha yıkmışlardı. Onlar için belirleyici olan düzenin kurumları ve temsilcileri değil, direnişin iradesini yansıtan komite ve komite kararlarıydı.

Direnişin 33. gününde gerçekleşen patron-taşeron, polis ve sendika provokasyonunda sermaye devletinin tüm kurumlarının gerçek yüzü bütün çıplaklığı ile bir kez daha görüldü. Provokasyon girişimi işgalcilerin yaratıcılığı ile karşılandı. Arabası olanlar arabalarını fabrika girişine barikat yaptılar. Kadınlar sopaları kuşanarak "hiç kimse ölümüzü çiğnemeden buraya giremez" dediler. Yangın söndürme hortumları fabrikanın çeşitli noktalarına yerleştirilerek, "işgalci toması" olarak kullanıma hazır hale getirildi. Erkek işçiler provokatörlere karşı barikat oldular. Fabrikanın dört bir yanı saldırıya karşılık verecek şekilde hazırlandı. Saldırıya geçen sermaye cephesi direnişin örgütlü gücü karşısında hezimete uğradı.

Sendika mücadelenin olduğu her yerdir!

Greif işgali, örgütlülüğü sendika üyeliğine indirgeyen anlayışları da parçaladı. Greif işgalcileri en başından itibaren örgütlülüğü sendika üyeliği, sendikayı da Şirinevler'deki bina olarak görmediler. Ağaların her türlü ihanetine rağmen sendikayı işçi sınıfının mücadele mevzisine dönüştürmek için uğraştılar. İşgalin ilk haftasında Hadımköy'deki birçok işçi sendikaya üye yapıldı.

Bu bakışla Greif'e ait diğer fabrikalara da gidildi. Bunun için "dış işgal komitesi" oluşturulmuştu. Fabrika komitesinde nereye gidileceği, nasıl bir eylem yapılacağı saptanıyordu. Alınan kararı hayata geçirmek dış işgal komitesinin göreviydi. Ne zaman nereye gidileceği, eylemin içeriği önden açıklanmıyordu. Açıklandığında, gidilecek fabrikalara bilgi sızdırılıyor ve orada çalışan işçilere ulaşılması engelleniyordu. Bölüm toplantılarında, her an herkesin dış işgal ekibinde yer alacak ve eyleme gidecek gibi hazır olması isteniyordu. Fabrika komitesinde dış işgale gidecek kişilerin listesi oluşturuluyordu. Dış işgal komitesi bu kişileri eyleme gitmeden yarım saat önce uyandırıyor, gerekli bilgiyi vererek hazırlanmalarını istiyordu. Hedeflenen eylem alanına gidildiği andan itibaren basın-yayın komitesine gelişmeler aktarılmaya başlanıyordu.

Eylemlerden biri Ünsa'ya bağlı Samandıra fabrikasında gerçekleştirildi. Sabah erken saatte fabrikaya gidilerek işçilerin giriş yaptığı kapının denetimi ele geçirildi. İşbaşı yapmak için gelen işçiler karşılarında Greif işgalcilerini buldular. Buradaki taşeron işçilere sendikaya üye olma çağrısı yapıldı. Fabrikanın bahçesine üyelik masası kuruldu. Daha sonra fabrika içine girilerek bütün bölümler dolaşıldı. Megafonla yapılan konuşmalarda örgütlenme çağrısı tekrarlandı. Fabrika içindeki fiili işgalden rahatsız olan fabrika yöneticileri ve uşakları etkisizleştirildiler. Fabrika polis tarafından kuşatıldı. Polis işgalcileri "bu fabrikanın işçileri değilsiniz, yaptığınız yasadışıdır" diyerek tehdit etti. Haklılıklarından aldıkları güçle polisin karşısında duran Greif işgalcileri, programları tamamlanmadan fabrikadan ayrılmayacaklarını ifade ettiler. Samandıra işçileriyle yapılan toplantının ardından dış işgal komitesinin kararı ile eylem sonlandırıldı. Eylem saatlerce sürmüş, fabrikada üretim büyük oranda durmuştu. Eylemin en önemli yanı, sendikayı dört duvar gören anlayışın parçalanması olmuştu.

Sendikal bürokrasi karşısında tok tutum!

Sendika ağaları öyle bir algı yaratmışlardır ki, sendikacılar ne derse desin alkışlanmalıdır.

Greif'teki örgütlülük bu anlayışı da parçaladı. Sendika yöneticileri nasıl bir pratik sergilediyseler ona göre bir muamele gördüler. Durduk yere ne kimse yuhalandı ne

de alkışlandı. İşgal öncesi ve sonrası bürokratik sendikacılığa karşı mücadelenin önemini kavratan eğitim sayesinde işçiler bürokratlar karşısında boyun bükmediler. Asıl gücün örgütlük olduğunu her fırsatta gösterdiler.

Sadece DİSK Tekstil bürokratları değil, DİSK Tekstil'in oyunlarının bir parçası olan DİSK bürokratları da Greif işçilerinin sınıf tutumuyla yüzyüze kaldılar. İşgalin 10. gününde işgalcilerin yoğun çabası ile fabrikaya gelmek zorunda kalan DİSK yönetimi Greif işçileri tarafından karşılandı. İşçiler, atılan bu adımı önemli gördüklerini vurguladılar ve DİSK'in yapması gerekenleri hatırlattılar. DİSK yöneticilerinin konuşmalarına temkinli yaklaştılar. Direnişe sahip çıkmak için atacakları adımlara dair somut sözler beklediler. Fakat tek bir somut adımdan bahsedilmedi. Bu durum işgalciler tarafından sessizlikle protesto edildi. Kani Beko ve diğer DİSK yöneticileri konuşurken denenen slogan attırma çabaları boşa çıktı. Görüldü ki, biat eden değil, her kelimeyi ölçüp biçen ve sınıfsal bir tutumla birleştiren Grief işgalcilerinin karşısındaydılar. Ağaların yüzünden düşen bin parçaydı.

DİSK yönetimi ve sendikal camia Greif işgali karşısında (istisnalar dışında) gerici bir taraf olarak saf tuttular. Büyük yankılar yaratan işgal karşısında üç maymunu oynadılar. Greif işgalcilerinin defalarca gerçekleştirdiği bilgilendirmeye rağmen gerçekleri çarpıtarak gerici bir propaganda kampanyası yürüttüler. Bu tutumları ile sermaye cephesine hizmet ettiler.

Basın-yayın faaliyeti

Greif fabrikasında ilk yayın örgütlenme faaliyeti yürütülürken kullanıldı. Oluşturulan fabrika komitesi belli aralıklarla sadece güvenilir işçilere verilen bültenler çıkardı. Fabrika işgalinin başlamasının ardından yayın faaliyeti daha da önem kazandı. Hemen basın-yayın komitesi kuruldu. Komite ilk olarak bülten ve bildirilerin çıkarılmasını planladı. Sosyal medya aracılığı ile de direniş kamuoyuna taşındı. Hazırlanan bildiriler çevre fabrikalarda, mahallelerde, kent merkezlerinde dağıtıldı. Bülten ise iç örgütlülüğü güçlendirme ve eğitim aracı olarak kullanıldı. Basın-yayın komitesi fabrika komitesi toplantısının ardından bir araya gelerek hazırlık yapıyordu. Bültenin başyazısı komite toplantılarında öne çıkan tema üzerinden hazırlanıyordu. Yapılması gerekenlere işaret eden bir çerçevesi oluyordu. Diğer yazılar, başyazıyı güçlendirecek eğitici yazılar ve işgalci işçilerin yazıları biçiminde planlanıyordu.

İşçilerin bültene katkısını almak komitenin temel gündemlerinden biriydi. Başlangıçta zorlanma yaşansa da, ısrarlı bir yönelimle bu sorun önemli ölçüde aşıldı. İşgal bülteni düzenli yazarlarını dahi yaratmıştı. Greif işçileri yazılar, şiirler, özlü sözler yazıyorlardı.

Basın-yayın komitesinin odası yazıların teslim edilme saatinde işçilerle doluyordu. Yazılar yayınlanmadan önce yazarları ile sohbet ediliyor, yazının zayıf ve güçlü yanları üzerine yapılan tartışmalar bir sonraki yazının daha güçlü yazılmasını kolaylaştırıyordu. Ya da bazı işçi yazıları olumlu-olumsuz tepkiler alıyor, olumsuz tepki gösteren işçiler basın-yayın odasına gelerek konuşmak istiyorlardı. Yayın odası eğitici tartışmaların yapıldığı bir merkeze dönüşmüş, ilk günlerin ilgisizliği aşılmıştı. Basın-yayın komitesi yoğunluğa yetişemeyecek duruma gelmişti.

Bülten bütün işçiler tarafından dikkatle takip ediliyordu. Aksama yaşandığında, birçok işçi bülteni merak ettiği için basın-yayın odasının yolunu tutuyordu.

Bir de direnişin dış kamuoyu ayağı vardı. Fabrika komitesinin direktifleri doğrultusunda çeşitli açıklamalar hazırlanıyor, en geniş kamuoyuna ulaştırılması sağlanıyordu. Direnişi sendikalara, demokratik kitle örgütlerine, siyasi parti ve kurumlara anlatacak dosyalar vb. hazırlanıyordu. Uluslararası örgütlere direnişi anlatan açıklamalar gönderiliyordu. Çeviri konusunda yardımcı olacak birilerini bulmak vb. birçok iş basın-yayın komitesinin görevleri arasındaydı.

Basın yayın faaliyeti örgütleyici ve eğitici bir işlev görüyordu. İşçilerin eğitimi ve iç örgütlülüğün güçlendirilmesi, geniş kitlelere gelişmelerin aktarılması temel amaçtı. Komite her toplantıda bu konularda daha güçlü

adımların nasıl atılacağını tartışıyordu.

İlk günler bülten ve bildiriler fabrikada hazırlanılıyor ve dışarıda basılıyordu. Bu durum hem zaman kaybı, hem de ciddi bir masrafa neden oluyordu. Basın-yayın komitesi fabrikada baskı yapma kararı aldı. Fabrikada bulunan fotokopi makinesi ve yazıcılar kullanılır hale getirilerek, bu imkan yaratıldı.

İşgal fabrikasında eğitim

Greif örgütlenmesinin ilk anlarından itibaren yürütülen eğitici faaliyetler işgalle birlikte artırılarak sürdürüldü. Sınıf bilinci ve sınıf mücadelesinin temel yasalarının eksen alındığı eğitici faaliyetler belli bir program çerçevesinde hayata geçirildi. Bülten bunun önemli araçlarından biriydi. Yanı sıra eğitim toplantıları, panel, seminer ve dersler gerçekleştirildi. Kapitalist sömürü düzeninin işleyişini anlatan ve işçi sınıfının misyonuna işaret eden konular işlendi. Sendikalar ve taban örgütlenmeleri çok farklı yönleriyle ele alındı. İşçi sınıfının mücadele tarihi eğitim çalışmalarında önemli bir yer tuttu. Belgesel vb. araçlar kullanıldı. Fabrikayı ziyarete gelen aydın, yazar ve sanatçılarla yapılan söyleşiler de eğitici birer araç olarak değerlendirildi. ÇHD'li avukatların katıldığı toplantılarda burjuva hukukunun ne ifade ettiği anlatıldı. Her genel toplantı da bir eğitim çalışması gibi işliyor, bunun önemini kavrayan işçilerin önemli bir kesimi büyük bir ciddiyetle katılıyor ve soru soruyorlardı. Devrimci temelde ele alınan bu eğitim çabası direnişin güçlenmesinde önemli bir rol oynadı.

Kültür-sanat faaliyetleri

İşgal fabrikasında önem verilen bir diğer alan kültür-sanat faaliyetleri oldu. Fabrikada çeşitli komisyonlar oluşturuldu. Komisyonların çalışmalarını yürüteceği alanlar hazırlandı. Sinema, şiir, spor, müzik, tiyatro vb. komisyonlar oluşturularak çalışmalar yürütüldü. Komisyonların çalışmalarını sunduğu etkinlikler organize edildi. İşgal fabrikasında yapılan her etkinlik komisyonların emekleri üzerinden şekillendi.

Fabrikanın büyük yemekhanesi genel toplantılar ve etkinlikler için kullanıldı. Memur yemekhanesi ise sinema salonuna dönüştürüldü. "Emek sineması" ismi verilen salonun açılışı bir sunumla gerçekleştirildi. Her akşam bir film gösterimi yapıldı. İşçilerin ilgiyle izlediği filmlerin ardından tartışmalar yürütüldü. Sinema salonu aynı zamanda kültür-sanat komisyonunun çalışma alanı olarak kullanıldı. İşgale destek için gelen çok sayıda sanatçı dostumuz bu salonlarda sergiledikleri gösterilerle direnişe katkı sundular.

Bilinç örgütlülükle birlikte güç demektir!

Greif işgali sınıf bilinci ve meşru mücadele anlayışı üzerinden yükselen örgütlü bir işçi eylemidir. İşgal fabrikasında, genel fabrika komitesi, 14 bölüm komitesi, basın, ziyaret, güvenlik, gözcü, savunma, yemek, temizlik, dış işgal vb. komiteler ve çok sayıda komisyona dayalı bir örgütlülük hayata geçirilmiştir. Bu örgütlülük gücünü işçilerin bilincindeki gelişmeden almıştır. Sürecin açığa çıkardığı bazı sorunların çözümü için ek komite ve komisyonlar oluşturulmuş, her komite ve komisyon bileşenleri tarafından ciddiyetle işletilmiştir. Her bir örgütlülük işçi iradesinin açık bir yansıması olmuş, işçi demokrasisinin anlamlı bir örneği sergilenmiştir. İşgalcilerin iradeleri dışında hiçbir adım atılmamış fakat doğru kararlar alabilmeleri için bilinç açıklığı yaratmaya özel bir önem verilmiştir.

Tüm kararlar işçilerin doğrudan temsil edildiği toplantılarda alınmıştır. Yapılması gerekenler bölüm toplantılarında tartışılmış ve genel toplantıda karara bağlanmıştır. Fabrika komitesinde ana hatları ile belirlenen işler ayrıntılandırılarak somut planlamanın konusu edilmiştir. Kimin hangi işi yapacağı, nasıl ve ne zaman yapılacağı kararlaştırılmıştır.

İşçi iradesinin hayat bulduğu bu işgal eylemine yön veren işçi sınıfının devrimci dünya görüşü olmuştur. Devrimci sınıf çizgisine dayalı bir iradi yüklenme ile sınıf hareketinin önünü açacak bir direniş pratiği sergilenmiştir.

Greif'in direnişçi kadınları ve Emekçi Kadın Komisyonu deneyimi

Greif işgali boyunca ve sonrasında yaşanan süreçte kadınlar hep en ön saflarda yerlerini aldılar. Kuşkusuz kadınların direnişte öne çıkması ilk değildi. Gerektiğinde tek başlarına bile sonuna kadar direnen, direnişin hep en kararlı kesimini oluşturan kadınlar bu kez de Greif Direnişi'nde yerlerini almışlardı.

İşgalin başlamasının ardından sınıf devrimcilerinin müdahalesi ile kurulan Greif Emekçi Kadın Komisyonu (EKK) kadın işçilerin gücünü açığa çıkardı ve etkisini pekiştirdi. Sendikalar bünyesinde kurulan kadın komisyonları çalışmalarına bakıldığında, kadının cins olarak ezilmişliğini erkek karşıtı feminist bir bakış açısıyla ele aldıkları, taleplerini de kreş, emzirme odası, eşit işe eşit ücret gibi taleplerle sınırladıkları görülür. Greif EKK ise, örgütlenmesini ve çalışmasını, diğer örneklerden farklı olarak, kadın sorununun özünde "emekçi kadın sorunu" olduğun bilinciyle ele aldı. Kadın-erkek el ele verilen mücadelede kadın işçileri güçlendiren ve direnişte etkinleştiren bir bakış açısıyla hareket etti. Greif Direnişi'ni diğer direnişlerden ayıran üstün yönlerden birisi de bu alanda yaşanan oldu.

Greif EKK nasıl bir işleyişe sahipti?

Greif'ın direnişçi kadınları Emekçi Kadın Komisyonu'nun oluşturulmasının ardından düzenli toplantılar yapmaya başladılar.
Daha ilk toplantıda, toplantıların istedikleri takdirde erkek işçilere de açık olması gerektiği vurgulandı. Sembolik düzeyde de olsa fabrika baştemsilcisi ile birlikte erkek işçiler de toplantılara katıldılar. Böylece Emekçi Kadın Komisyonu kadın ve erkek işçiler arasındaki önyargıların geride bırakılmasına yardımcı olurken, fabrika zeminli kadın çalışmasında örgütlenme modelinin nasıl olması gerektiği konusunda da doğru bir yaklaşım geliştirdi.

EKK toplantıları işgal fabrikasında, işgalin onüçüncü gününde başladı. Komisyon öncelikle kadın işçilerin direnişle olan bağını güçlendirdi ve örgütlü bir güç haline gelmesini sağladı. EKK toplantılarının aksatılmadan yapılması, EKK ve direniş ile ilgili fabrika komitesine sunulan her türlü kararın bu toplantılarda alınması, EKK'nın gücünü arttırdı. Komisyonu tüm işçiler tarafından ciddiye alınan bir yere getirdi. Kadın işçiler kendi talepleri ile fabrika komitesine de girdiler ve aktif olarak toplantılara katıldılar. Gerçekleşen her eylem, etkinlik, çalışmada en önde yer aldılar. Böylece kadın işçiler sayıca erkek işçilerden çok az olmalarına rağmen gitgide öne çıkmaya başladılar, direnişin en kararlı ve örgütlü hareket eden kesimi haline geldiler.

En anlamlı 8 Martlar'dan biri işgal fabrikasında yaşandı

Komisyon kurulur kurulmaz ilk etkinlik hedefi 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nün sınıfsal özüne uygun bir şekilde kutlanması olarak belirlendi. Direnişçi kadınlar bir yandan eğitim çalışmaları ile 8 Mart'ın tarihini öğrenirken, bir yandan da etkinlik hazırlıklarına başladılar. Etkinlik kararının alınmasının ardından hemen her gün bir araya gelen kadın işçiler, etkinliğin programından asılacak pankartlara kadar her şeyi birlikte belirlediler. Etkinliğin çağrısını en geniş kesimlere ulaştırabilmek için planlamalar yapıldı. Etkinlikte yapılan sunum ve konuşmaların hepsi Greif EKK tarafından belirlendi. Kadın ve erkek işçiler gece gündüz etkinlik için prova yaparak müzik ve şiir dinletileri hazırladılar.

9 Mart günü işgal fabrikasında gerçekleştirilen etkinlik ile, direnişin işçi

sınıfına armağan ettiği kazanımlardan birisi daha yaşandı. Yıllardır komünistlerin ısrarla 8 Martlar'ı tarihsel özüne uygun şekilde kutlama çabaları Greif'te karşılığını buldu. Sınıfın birleştirici gücünün etkisiyle işgal fabrikasında coşkulu ve kitlesel bir 8 Mart etkinliği gerçekleştirildi.

"Kadınlar bu direnişe çok inandılar!"

Direnişçi kadınların kendi ifadeleriyle, komisyon çalışması onlar için "eğitim aldıkları bir okul" oldu. Eğitim çalışmaları kapsamında kadın sorununun doğru bir temelde kavranması öncelikli hedef olarak belirlendi. Hem işçi hem de kadın oldukları için iki kez ezilen kadın işçilerin, bu sorunların kaynağında sınıflı toplum düzeni olduğunu, çözüm yolunun da kadın ve erkek işçilerin el ele verecekleri mücadele ile gerçekleşeceğini kavramaları, direnişteki yerlerini ve güçlerini görmelerine yardımcı oldu.

Eğitim çalışmaları kapsamında, kadın sorununa ideolojik açıdan doğru yaklaşım ile birlikte, güncel olarak kadın işçileri ilgilendiren konular da ele alındı. Direnişi bir "okul" olarak gören kadınlar için geçmiş direniş deneyimleri de önemli birer "ders" oldu.

Greif'in işçi kadınları komisyon toplantılarını sadece eğitim çalışması gerçekleştirdikleri ve sohbet ettikleri bir zemin olarak görmediler. Her türlü etkinlik, eylem ve çalışmaya katılım öncelikli konuları oldu. Gitgide özgüven kazanan kadın işçiler önlerine sürekli etkinlikler koydular. 8 Mart etkinliğinin ardından "Kadın istihdam paketi" ve "Direnişlerde kadın olmak" gündemli etkinlikler gerçekleştirdiler. Direnişin her türlü etkinliğine ve planlamalarına etkin olarak katıldılar.

Kadın işçilerin EKK örgütlülüğü sayesinde dinamik ve planlı hareket eden bir zeminde bulunmaları, onları direnişin en canlı kesimi haline getirdi. Komisyon toplantıları kadın sorunu ile ilgili çalışmalarla sınırlı kalmadı, kadın işçiler gitgide daha fazla direnişe kafa yoran, öneriler getiren ve hayata geçiren bir güç haline geldiler. Greif direnişçisi bir kadın işçinin de dediği gibi, "Kadınlar bu direnişe çok inandılar"!

Baskılar ve ihanetler kadın işçileri yıldıramadı!

Sendikal ihanetin ayyuka çıktığı, polis baskısının devreye sokulduğu, bunların sonucunda direnişte kırılmaların başladığı dönemde, kadın işçiler kararlılıkları ve duruşlarıyla tüm işçilere izlenmesi gereken yolu gösterdiler.

Tam da "eylem yapmayalım, bekleyelim" gibi gerici söylemlerin işçiler arasında etkili olmaya ve fabrika komitesinin elini kolunu bağlamaya başladığı bir süreçte kadın işçiler, "Biz sesimiz Berkin gibi öldükten sonra duyulsun istemiyoruz" dediler. Komisyon toplantılarında, başörtülü direnişçi bir işçinin önerisi ile, seslerini duyurmak için "sansasyonel eylem" gerçekleştirme planları yaptılar. Polis terörü ile karşı karşıya kalacaklarını, gözaltına alınacaklarını bildikleri halde, "şimdi beklemenin zamanı değil" dediler.

Greif EKK'nın kararlı duruşu ve ısrarı sonucunda "Boğaz Köprüsü eylemi" gerçekleştirildi. Yaşanan ihanetler ve baskılar nedeniyle moral kırılmanın başladığı bir dönemde, "Boğaz Köprüsü eylemi" direniş için büyük bir moral kaynağı oldu ve direnişe olan güveni tazeledi. Burjuva medyada köprü eylemi yer aldı, yüzler tekrar direnişe döndü.

Kadın işçiler fabrikaya polis baskınının olduğu gün de oradaydılar, sonrasında da... Devletin, polisin, sendikanın baskısı ve hiçbir ihanet onları vazgeçiremedi. Greif fabrika baştemsilcisi Orhan Purhan verdiği bir röportajda kadın işçileri şöyle değerlendiriyordu:"Direniş boyunca bizi yarı yolda bırakanlar, ihanet edenler oldu. Ancak kadın işçilerden ihanet eden olmadı. Çeşitli sorunlardan dolayı (ailevi) geri durdular. Halen yürekleri ile bizim yanımızdalar."

Bu direnişe çok inanan Greif direnişçisi işçi kadınlar, başta emekçi kadınlar olmak üzere tüm işçi ve emekçilere inancın, kararlılığın ve mücadelenin nasıl olması gerektiğini göstermişlerdir. Greif EKK deneyimi, kadın işçilerin örgütlendiklerinde, nasıl etkin bir güç haline gelebildiklerini gözler önüne sermiştir.

Toplumsal mücadeleye müdahale, yerel örgütler ve yayınlar

A. Eldes

Hızlı gelişmelerin yaşandığı bir dönemden geçiyoruz. Gerek düzen siyaseti, gerek sınıf hareketi, gerekse de toplumsal mücadelenin diğer alanları her an yeni çalkantılarla yüzyüze kalabiliyor. Yolsuzluk operasyonları, Berkin Elvan'ın katledilmesi, Soma katliamı vb. örnekler, gelişmeler karşısında toplumsal mücadele dinamiklerinin nasıl harekete geçtiğini gösteriyor. Böylesi durumlarda devrimci bir partinin görevi, öfkeyi örgütlemek ve eyleme geçirmek, yönünü devrime doğru çevirmek ve "düzene karşı devrim" perspektifini kitlelerin önüne koymaktır. Bunu yapabilmek için de, gelişmeler karşısında refleks göstermeyi ve gündelik politika üretmeyi başarabilmesi gerekiyor.

Emperyalist-kapitalist sistemin karşısında işçi sınıfının devrimci programını ortaya koyan partimizin refleks gösterme ve gündelik politika üretmede zayıflık yaşadığı ortada. Ancak süreç bizi bu zayıflığı aşmaya, refleksleri güçlü ve inisiyatifli bir çalışma yürütmeye zorluyor.

Çözümün ana halkası politik önderliğe dayalı çalışma tarzıdır!

Partimiz bu düzende yaşanabilecek tüm gelişmeler karşısında programatik bir açıklığa sahiptir. Marksist-leninist dünya görüşü, bize her gelişmeyi devrimci bir tarzda yorumlamayı, onun sınıflar mücadelesi ile olan bağını görmeyi öğretmektedir. Parti programı bu süreçlerde yararlanılabilecek en temel kaynaktır. Partimizin politik platformu bu açıdan bir üstünlüğe sahiptir. Buna rağmen gündelik gelişmelere müdahalede yetersiz kalınması, sorunun programatik/politik değil, örgütsel bir zayıflık olduğuna işaret etmektedir.

Örgütsel cephede bu zayıflığı ortaya çıkaran bir dizi etken sıralanabilir. Ancak esası yönünden sorun politik önderliğe dayalı çalışma tarzı ve kadro sorununun bütünlüğü ile tarif edilebilir. Bu sorunun parti için kalıcı çözümü, 2●●9 yılında toplanan III. Parti Kongresi'yle gündeme gelen ve IV. Parti Kongresi'nde üzerinde ayrıca önemle durulan politik önderliğe dayalı çalışma tarzının hayat bulmasıyla mümkün olabilir. Zira gündelik politika üretebilme ve gelişmeler karşısında refleks gösterme becerisi, politik önderliğe dayalı çalışma tarzının iki temel ayağı olan inisiyatifli yerel örgütler ve güçlü bir yayın çalışmasının başarısı ile ilişkilidir.

Kitlesel tepki, devrimci müdahale ve refleksin önemi

Geçtiğimiz aylarda ülke gündemini doğrudan ilgilendiren bir dizi gelişme yaşandı: Yolsuzluk operasyonları, Berkin Elvan'ın aylar süren yaşam mücadelesini kaybetmesi, Soma katliamı, cam grevi ve ilk haftasını henüz tamamlamışken verilen grev yasağı kararı, Filistin'e yönelik siyonist saldırılar, gerici çetelerin Rojava›ya dönük saldırıları vb... Bunların yanında, lokal kalan ancak fazlasıyla önem taşıyan işçi direnişleri ve eylemleri (Yatağan, Seyitömer vb.) kendisini gösterdi.

Bu süreçler, bir biçimde toplumsal mücadeleyi yeniden ve yeniden fitillemiş, kitlelerin şu yada bu düzeyde sokağa çıkmasına neden olmuştu. Sokağa çıkmayanlarda dahi bir öfke birikimi ve tepki görmek mümkündü. Özcesi bu dönemler, devrimci partinin kitlelerle buluşabileceği, sermaye düzeninin etkin bir teşhiri ile birlikte devrim ve sosyalizm şiarını yükseltebileceği dönemlerdi.

Kuşkusuz komünistler bu dönemlerin açığa

çıkardığı olanaklara yaslanarak devrim davasını büyütmek için çaba harcadılar. Ancak toplumsal mücadeleye müdahalede ve kitle eylemlerine önderlik etmede yetersiz kaldılar.

Bu sorunun aşılması büyük bir önem taşıyor. Zira sokağa çıkan kitlelerin yüzünü ilk çevireceği yer kaçınılmaz olarak örgütlü kesimler olur. Bu nedenle, bu gelişmelerin yaşandığı ilk anda sokağa çıkan kitlelere öncülük edememek, sonrasında yapılacak müdahaleyi de sınırlar. Siz olmadığınızda birileri "örgütlü yapısıyla" kitlelerdeki bu arayışı karşılamaya çalışır ve nihayetinde ya hareketi etkileyerek sığlaştırır, ya da kendisi marjinalleşerek kitle hareketindeki kendiliğindenci eğilimi güçlendirir.

Bu süreçte komünistlere düşen, ilk eylemli tepkileri örgütlemek, eylemli süreci büyütmek için çaba göstermek ve kitle hareketini devrimci önderlik sayesinde ileriye taşımaktır. Yukarıda da belirttiğimiz gibi, bunun yerine getirilmesi için azami bir çaba harcanmıştır. Burada vurgulamaya çalıştığımız, zaten hayli zorlu bir iş olan önderlik sorununun refleks göstermedeki yetersizlik nedeniyle daha da zorlaşması gerçeğidir.

Refleksin belirleyicisi yerel örgütlerdir!

Sözünü ettiğimiz dönemlerde güçlü bir refleks gösterebilmek büyük oranda yerel inisiyatiflerin sorumluluğundadır. Birazdan değineceğimiz yayınlar sorununun ve bu kapsamda parti merkezi ile ileri kadrolarının ön açıcı müdahalesinin yanında, yerel örgütlerin inisiyatifli davranması, tepkiyi örgütleyecek ve eyleme dökecek yol, yöntem ve araçları belirlemesi, kitlelerle daha ilk anda buluşarak parti politikaları ışığında yön vermesi gerekmektedir.

Bunu yapabilmek bir yerel örgüt için çok yönlü zorluklar içermektedir. Olağan dönemlerde dahi yaşanan zorlanmalar düşünüldüğünde, bir anda gelişen olaylar karşısında yerel örgütlerin refleks göstermede zorlanması anlaşılır bir durumdur. Özellikle nitelikli kadro sorunu böyle süreçlerde yakıcılığını daha fazla hissettirmektedir.

İlk müdahalenin öneminin yanısıra, günlerce süren eylemli tepkilere konu olan bu gelişmeleri pratik bir faaliyete konu etmek, düzen teşhiri, sosyalizm propagandası ve eylemli tepkiyi örgütlemek, aynı dönemde yerel örgütlerin önüne görev olarak çıkmaktadır. Yer yer bu açıdan da eksik kaldığımız söylenebilir ne yazık ki.

Örneğin cam işçilerinin grevinin yasaklanmasının ardından bir yandan eyleme geçerken, bir yandan da dayanışmayı örgütlemeyi hedefleyen ve grev yasağının gerisindeki anlayışı teşhir eden bir faaliyeti örgütlemek gerekliydi. Cam işçilerinin bulunduğu alanlarda bu konuda yer yer anlamlı pratikler sergilendiğini söylemek mümkün. Oysa sınıfın toplamını ilgilendiren böylesi bir saldırı karşısında tüm alanlarda seferber olmak, işçi ve emekçileri eyleme çağırmak önemliydi. Yasağı püskürtmenin bir yanı cam işçilerinin ortaya koyacağı iradeyse, diğer yanı da cam işçileriyle yükseltilecek dayanışma olacaktı. Dayanışma cam işçilerinin iradesini de güçlendirecekti...

Başka bir örnek olarak İsrail'in Filistin'e yönelik son katliamını hatırlatalım. Siyonist devlet Gazze'ye bomba yağdırmaya başladığında, toplumsal mücadelenin bazı güçleri refleks göstererek sokaklara çıkmış ve siyonist saldırganlığı protesto etmişti. Parti örgütlerinin siyonist İsrail'in saldırganlığını pratik bir faaliyete ya da eyleme konu etmesi, saldırıların başlamasından çok sonraki bir zamana denk geliyordu. Oysa Filistin sorunu gibi köklü bir sorun konusunda yaşanan böylesi bir gelişmenin dünyanın gündemi haline geleceğini öngörmek mümkündü.

Dipnot olarak belirtelim. Her ne kadar sorunu genel gündemler üzerinden örneklesek de, yerel örgütler aynı refleks tutumu yerel sorunlar/gündemler üzerinden de gösterebilmelidir. Kimi yerellerden bu açıdan fazlasıyla anlamlı örnekler yansımaktadır. Sorun bunu genel bir tutum haline getirmektedir.

Yayınlar partiye yol göstermelidir!

Tartıştığımız sorunun çözümünde temel bir halka da parti yayınlarının rolüdür. Zira

(Devamı s.14'de)

Kendimizi yenileyelim, hedefe kilitlenelim!

K. E. Rüzgar

Devrimci mücadele birçok zorlukla boğuşma alanıdır. Engin denizlerin ortasında derin sulardayız. Ve biliriz, her daim çarşaf gibi değildir denizler. Nice hırçın ve dalgalı halini görmüşüzdür. Zorlu dönemin devrimcileri olarak, hep dalgalı ve zorlu denizlerle boğuşuyor olacağız, güneşli güzel günlerin kıyısına varabilmek için.

En çok kendimizle savaşmalı, kendimizi yenilemeliyiz!

Devrimci mücadelenin zorluklarına ne kadar göğüs gerebileceğimiz, bu zorlukları aşarak geride bırakıp bırakamayacağımız, yüzmeyi ne kadar bildiğimize bağlıdır. En önemlisi ise, boğulmamak için yüzmeyi bilmek kadar panik yapmamaktır. Boğulmaların genellikle yaşanan panikten kaynaklandığı bilinir. Yani bir zorlanma yaşadığımızda, bunun üstesinden gelecek bilinç ve güçte olup olmadığımız son derece önemlidir.

Sular durgunken, biraz da sığ sularda yüzüyor olmanın verdiği güvenle kendimizi daha da geliştirmeye ve güçlendirmeye çalışmayabiliyoruz. Her şeyin çok güzel gittiğini, her şeyi yaptığımızı ve yapabileceğimizi sanabiliyoruz. Bunun bir yanılsama olma tehlikesi büyük!

Devrimci mücadelenin ihtiyaçları doğrultusunda birçok şeyle uğraşır halde buluyoruz kendimizi. Etrafımızdaki insanlarla uğraşıyoruz, pek çok işe koşturuyoruz. Bu yoğunluğun içerisinde herkese ve her şeye bakarken, eleştirel gözle kendimize bakmayı unutuyoruz. Belki de değiştirmek için en az uğraştığımız şey kendimiz oluyor. Oysa öncelikle uğraşmamız gerekenin kendimiz olduğunu asla unutmamalıyız.

Devrimci mücadelenin ihtiyaçları orta yerde duruyorsa ve çok yönlü birer devrimci olma gerekliliği kendini dayatıyorsa, kendimize katmamız gereken çok şey var demektir. Kendimizi yenilemek, alışkanlığa dönüşmüş belli yanlardan kurtulabilmek ve bilinç planında donanmak için her zaman çaba içerisinde olmalıyız. Unutmayalım, devrimcilikte "yeterlilik" diye bir düzey yoktur!

Hedefli olmalı, kritik olana yoğunlaşmalıyız!

Bir denizin ortasındayız, iyi bir yüzücüyüz veya dümene sağlam sarılan bir kaptanız diyelim. Acaba yolculuğumuz nereye? Ne kadar iyi yüzme bilsek, ne kadar iyi kaptan olsak da, nereye varmak istediğimiz kafamızda açık değilse hedefli davranamayız. Anahtar cümlelerimiz şunlar: Denizleri iyi tanımak, varacağımız limanı bilmek, rotamızı doğru belirlemek.

Planlı olamamak, doğru hedefler belirleyememek yaşadığımız sıkıntı alanlarından biri. Çalışmaların sistematik ve sonuç alıcı bir şekilde yürüyebilmesi için planlı, hedefli, ısrarcı olmamız gerekiyor. Çalışmanın, mücadelenin kritik halkasını belirlemenin ötesinde, düşünsel ve pratik yoğunlaşmayı süreklileştirmeliyiz. Bıraktığımız her boşluk dağınıklığa yolaçacaktır. Hedeflerimiz doğrultusunda planlı bir hattımız olmadığında, gündelik yaşam içerisinde hareketli olan bizi cazibesiyle sürükler. Yol alan değil savrulan olmamıza neden olacak kritik bir sorundur bu ve maalesef çoğu kez sonuç alamama sorununun temel nedenlerinden biridir.

Unutmayalım, gelişmeleri kendiliğinden bir hale bırakan değil tarihin akışına müdahale edenleriz!

TKİP'nin bağış kampanyasını destekle!

Devrim ve sosyalizm mücadelesini güçlendir!

İşçi ve emekçi kardeşler!

İnsanlığın yeni bir "bunalımlar, savaşlar ve devrimler dönemi"ne girdiğini saptayan TKİP, "her alanda devrime hazırlanıyoruz" şiarını yükselterek, işçi sınıfının devrimci bayrağını dalgalandırma kararlılığını bir kez daha ilan etmiştir. Ancak işçi ve emekçilerin maddi-manevi desteğine dayanmadan bu mücadeleyi büyütmek mümkün değildir. Bu bilinçle hareket eden TKİP, işçi ve emekçilere, başlattığı bağış kampanyasına etkin bir destek sunma çağrısı yapmaktadır.

İnsanlığı bunalım, savaş, yıkım gibi korkunç felaketlere maruz bırakan emperyalist-kapitalist sistemin efendileri, her alanda örgütlüler. Devlet gibi acımasız bir şiddet aygıtının yanısıra yalanlarla toplumları sersemleten bir medya ordusuna sahip olan bu haydutlar, insanlığın geleceğini tehdit ediyorlar. Emekçilerin sömürü, kölelik ve zorbalığın egemenliğinden kurtuluşunu engellemek için savaş aygıtlarını seferber eden emperyalistler ve işbirlikçileri, ülkeleri yakıp yıkıyor, halkları katlediyor, IŞİD gibi katil sürülerini ezilen halkların başına bela ediyorlar. Zira bu sistem ancak her gün barbarlık üreterek ayakta kalabiliyor. Bugün savaşlarla yakılıp yıkılan Afganistan, Irak, Suriye, Libya gibi ülkelerin durumu, kapitalist barbarlığı tüm iğrençliğiyle gözler önüne seriyor.

Kardeşler!

Ortadoğu başta olmak üzere dünyanın dört bir yanında işçiler, emekçiler, gençler, kadınlar sosyal yıkıma, zorbalığa ve savaşa karşı direniyorlar. Halk isyanlarına, genel grevlere, kitlesel direnişlere onmilyonlarca emekçi katılıyor. Bu büyük mücadeleler, milyonların kapitalist barbarlığa artık katlanmak istemediğini kanıtlıyor. Ancak kapitalizmi reddetmek, hatta ona isyan etmek, bu kokuşmuş düzeni yıkmak için yeterli değil. Tunus ve Mısır örneklerinde görüldüğü gibi, milyonların isyanı, kapitalizmi yıkıp sınıfsız, sömürüsüz, sosyalist bir dünya kurmaya yetmiyor. Zira isyan eden emekçiler devrimci bir öncü partiden yoksunlar. Devrimci öncünün olmadığı yerde isyanları devrime, devrimleri zafere taşımak mümkün olmuyor. Bundan dolayı dünyada işçi ve emekçilerinin halihazırdaki en acil ihtiyaçlarından biri, devrimci sınıf partilerinin bayrağı altında birleşip mücadeleyi büyütmektir.

Emekçi kardeşler!

Devrim iddiasını terk etmenin, düzenin icazet alanına sığınmanın yaygın olduğu bu dönemde, TKİP'nin "her alanda devrime hazırlanıyoruz" şiarını yükselterek dalgalandırdığı kızıl bayrak, Türkiye işçi sınıfı ve emekçileri için büyük bir şanstır. Zira bu bayrak, sömürü ve köleliğe maruz kalan işçi ve emekçilerin, geleceksizliğe mahkum edilen gençliğin, çifte baskıya maruz kalan emekçi kadınların, ırkçı-inkarcı politikalara maruz kalan Kürt emekçileri ile mezhepsel baskı ve ayrımcılığa maruz kalan Alevi emekçilerinin altında birleşip mücadele edebilecekleri biricik bayraktır.

Sömürüyü, köleliği, geleceksizliği, gericiliği, eşitsizliği, ayrımcılığı, ırkçı-inkarcılığı reddenler, devrimci sınıf partisinin bağış kampanyasına katılarak, devrim ve sosyalizm mücadelesine güç vermelidirler.

Türkiye Komünist İşçi Partisi